

MTK Keski-Suomi Vuosikertomus 2021

Sisällysluettelo 105. toimintavuosi

Toimintakertomus 2021	5
Tämän me teimme vuonna 2021 – tiivistelmä toiminnasta.....	5
Edunvalvonta ja järjestötoiminta	5
Suomalaisen ruuan edistäminen ja kuluttajatyö.....	7
Sidosryhmäyhteistyö	7
Hallinto ja johtokunnan toiminta	9
MTK Keski-Suomen johtokunnan kokoukset.....	9
Henkilöstö.....	10
Talous.....	10
Riskit	11
Kannanotot ja lausunnot	12
Kevätkokous	13
Syyskokous.....	14
Maaseutunuorten valiokunta, nuorten toiminta ja kummitilatoiminta.....	17
Keski-Suomen Metsävaliokunta	18
Edustajat valiokunnissa 2021	20
Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat 2021	20
Keski-Suomen edustajat MTK:ssa ja sen valiokunnissa 2021.....	20
Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen valiokuntien toiminta	21
MTK Keski-Suomen jäsenet 31.12.2021	31
Yhteisöjäsenet	31
Toimintakertomus 2021 Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö.....	33
Maatalouden rakenne Keski-Suomessa	34
MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma vuodelle 2022	37
MTK Keski-Suomen talousarvio vuodelle 2022	39
MTK Keski-Suomi ry:n paikallisyhdistykset vuodelle 2022.....	40

Kansikuva: Amazing Keski-Suomi -kilpailussa, jolla tuotiin esiin maakuntamme maaseutua Kirittärien ja somen voimalla. Maaseutunuorten osastolla olivat puuhamiehet Tomi Pasanen ja Perttu Takanen, joka aloitti vuonna 2021 myös MTK Keski-Suomen nuortenvaliokunnan puheenjohtajana.

Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2021

Vuosi 2021 tullaan muistamaan vuosikymmenien pahimman kadon sekä toisen pandemiavuoden ja koronarokotusten ajanjaksona. Keväällä kaikki näytti hyvältä, oltiin valmiina kesään ja odotukset olivat suuret onnistuneiden kylvöjen sekä hyvin talvehtineiden kasvustojen suhteen. Luonto näytti voimansa ja mahtinsa - sato mitataan vasta kun se on laarissa - sanoo vanha kansa, ja se pitää paikkansa.

Poikkeuksellisen pitkä ja lämmin lähes sateeton kausi vei satotoiveet ja lähes koko sadon matalajuurisilta kasveilta ja keveimmiltä ja poudanaroilta kasvupaikoilta. Ohra menestyi kaikkein heikoimmin, kaura jäi kevyeksi, osittain kauppakelvottomaksikin. Jossain osassa maakuntaa saatiin onneksi sadekuuroja, jotka pelastivat kasvustoja. Syväjuuriset syysviljat ja apilapitoiset nurmet menestyivät kesän olosuhteissa. Paljon parjatut ns. turvemaat pelastivat monen karjatilan rehustuksen talveen. Tämä pitää muistaa, kun tulevista asioista tehdään päätöksiä: me tarvitsemme satovarmat peltomme sekä uusia kasveja ja kasvilajeja, jotka pärjäävät ja tuottavat satoa muuttuvissa olosuhteissa.

Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hanke on yksi keino vastata muutokseen. Tuottajaliittomme on mukana hankkeessa, joka alkoi toimintavuonna ja jatkuu 31.1.2024 saakka. CAP-uudistus eteni ja rahoitus päätettiin samansuuruisena kuin edellinen kausi. Muutoksena aikaisempaan on mm. vihreä arkkitehtuuri, eko -järjestelmä ja ehdollisuus. Rahoituksesta kohdistetaan 60 % ilmasto- ja ympäristötoimiin. Haastavaa on toteuttaa näitä toimia tuotannon ollessa kannattavuuskriisissä. Lisänä on vielä kiihtyvän inflaation uhka, joka syö ostovoiman tukitasoista, mitä pidemmälle tukikausi etenee.

Ruokaketju on rikki – on sanottu monella suulla! Eheyttämistoimet ovat valitettavasti jääneet puheen tasolle. Tilanteeseen on tultava nopea muutos, sillä omavaraisuutemme ja elintarvikeketju ovat uhattuna. Kustannusten nopea nousu on vienyt tilat kannattavuuskriisistä kassakriisiin. Tuottajahinnat eivät ole pysyneet mukana. Jo vuodesta 2008 alkanut kustannusten ja tuottajahintojen eriytyminen on aiheuttanut pitkäkestoisuudellaan sen, ettei tiloilla ole tarvittavaa taloudellista puskuria, jota yritystoiminta edellyttää. Omistamiemme osuuskuntien hallintohenkilöiltä odotetaan nyt näyttöjä. Kysymys on, miten omistajaohjaus toimii, mikä on omistajan asema ja mikä on osuuskuntien tulevaisuus. Pystyvätkö ne turvaamaan ruuantuottajan aseman siten, että tuotteitamme jalostetaan myös tulevaisuudessa. Sillä jos ei nyt toimita niin tulevaisuudessa ei ole mitä jalostaa.

Haluan vielä tässä kohden kiittää Martti Mäkelää pitkästä ja ansiokkaasta urasta MTK:n valtuuskunnassa, työstä, jonka hän on tehnyt liittomme ja suomalaisen maatalouden hyväksi. Martin viitoittamalla tiellä on hyvä jatkaa.

Lopuksi toivotan kaikille hyvää kevään jatkoa, pitäkää huolta itsestänne ja läheisistänne.

Juhana Jalkanen aloitti MTK Keski-Suomen puheenjohtajana vuonna 2021. Hänen tilallaan tuotetaan pihvikarjanlihaa Laukaan Lievestuoreella.

Maataloustuottajain Keski-Suomen Liitto MTK Keski-Suomi ry.

Johtokunta 2020

Juhana Jalkanen	Laukaa	
- puheenjohtaja		2021 -
- varapuheenjohtaja		2017 - 2020
- johtokunnan jäsen		2013 -
Tomi Ahonen	Uurainen	2016 -
- varapuheenjohtaja		2021 -
Paavo Hienola	Jämsän seutu	2017 -
Lauri Jaatinen	Toivakka	2021 -
Riikka Kananen	Pihtipudas	2021 -
Maija Laahanen	Viitasaari	2020 -
Jarkko Nurminen	Korpilahti-Muurame	2019 -
Jani Rantanen	Joutsa	2018 -
Janne Riihonen	Keurusseutu	2019 -

Toimihenkilöt 2021

Anja Kettunen, toiminnanjohtaja
Amanda Vesiaho, järjestöagrologi

MTK Keski-Suomi

Johtokunta 2022

Jalkanen Juhana, pj 0400 665 434 juhana.jalkanen@pp.inet.fi	Ahonen Tomi, vpj 050 302 0361 tomi.ahonen@koivurannantila.fi	Hienola Paavo 040 728 0325 paavo.hienola@gmail.com
Jaatinen Lauri 0400-648985 laurijaatinen1@gmail.com	Kananen Riikka 040 834 6308 riikka.kananen@gmail.com	Laahanen Maija 0405331602 maijalaahanen@gmail.com
Nurminen Jarkko 050 430 2141 jarkko.nurminen@aholanraitti.fi	Rantanen Jani 040 588 0749 jani.rantanen@pp.inet.fi	Riihonen Janne 040 588 0749 janneriihonen@gmail.com

MTK Keski-Suomen toimisto
Keskustie 20 C,
40100 JYVÄSKYLÄ

Nettisivut: <https://keski-suomi.mtk.fi>
Facebook: www.facebook.com/mtk.keskisuomi
Instagram: mtk_keski_suomi

Toimihenkilöt:	Anja Kettunen Toiminnanjohtaja 050 590 2774	Anniina Lahtinen Hankeasiantuntija 050 473 9112
----------------	---	---

Taloushallinto: Liisa Pennanen, MTK Pohjois-Suomi

Toimintakertomus 2021

MTK Keski-Suomi ry on maa- ja metsätalouden harjoittajien sekä maaseutuyrittäjien maakunnallinen talouspoliittinen ammatti- ja etujärjestö. MTK Keski-Suomi turvaa ja kehittää maatilayritysten edellytyksiä alueella. Toiminnan painopisteinä on jäsenistön yrittämisen mahdollisuuksien edistäminen sekä maanomistajien oikeuksien ja luonnonvarojen kestävä käytön turvaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Toiminnan päämääränä on asuttu ja elinvoimainen maaseutu, jossa jäsenet voivat hyvin sekä henkisesti että taloudellisesti.

MTK:n keskisuomalainen tekeminen ja sen suunnittelu ja toteutus on sitoutunut järjestön yhteisten tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Tämän me teimme vuonna 2021 – tiivistelmä toiminnasta

Edunvalvonta ja järjestötoiminta

Vuosi 2021 jatkoi edellisen vuoden tapaan korona-viruksen tuomalla mallilla. Vaikutus näyttää muutettavan toimintatapoja pysyvästi, toisaalta on nähtävissä myös kasvava tarve kohdata toisia. Myös havainto järjestötoiminnassa tarvittavan läsnäolon ja epävirallisen toiminnan arvo on noussut esiin. Toisaalta koko järjestö ja sen luottamushenkilöt ovat ottaneet huomioon digiloikkia.

Toimintavuosi oli edelleen koronan vaikutuksesta pääosin verkossa tapahtuvia toimintoja. Monelle jäsenistämme toimintavuosi toi mahdollisuuksia laajentaa omia kykyjä ja seurata hyvin monipuolista verkkotarjontaa koko valtakunnan alueelta. Liiton kevätkokous pidettiin Teams-kokouksena ja syyskokous ennätettiin pitää läsnäolotilaisuutena Peurungassa juuri ennen Omigran-variantin ilmaantumista.

Edunvalvonnallisessa saralla ja samalla erinomaaisena suhteiden ylläpitäjänä toimi Juulia Pauninsalon ja Lauri Jaatisen Mäntymäen tilalla 23.8. pidetty MEP ja kansanedustaja tapaaminen. Tapaaminen oli antoisa ja vuorovaikutteinen. Keskustelu oli vilkasta ja keskisuomalaiset kansanedustajat olivat todella kiinnostuneita maatalouden tilanteesta ja Mäntymäen -tilan tuotannosta ja toiminnasta, mukana oli seitsemän kymmenestä kansanedustajastamme; Piritta Rantanen, Anne Kalmari, Riitta Mäkinen, Joonas Könttä, Petri Honkonen, Juho Kautto ja Toimi Kankaanniemi. Kutsun saivat maakunnan parlamentaarit, joista mukana oli Mauri Pekkarinen. Hyvän ja rakentavan keskustelun, yli puoluerajojen, tuloksena totesimme, että: Kuluttajat ja poliitikko päättävät loppujen lopuksi kuinka suomalaiselle ruuantuotannolle käy globaalien markkinoiden sekä ilmasto- ja ympäristövaikutusten keskellä.

Vuotta kuvaa myös CAP-ohjelman valmistelu, siihen liittyvät lausunnot ja kannanotot ensin koko järjestössä ja sitten hallinnon suuntaan. Monia asioita myös saatiin etujärjestön vaikuttamistyöllä muutettua ja torjuttua CAP-ohjelman lausuntovaiheessa. Järvi-Suomen alue on uusi edunvalvonnallinen yhteistoiminta-alue. Keski-Suomi ja Järvi-Suomi ovat edustava otos siitä miten hajutetun maataloustuotannon edut näkyvät: Maatalous perustuu valtaosin kivennäismaihin, alueella

Uutiset

Ilmastomuutos iso uhka maataloudelle

Maatalous: Keski-Suomen maatilayrittäjät kertovat näkemyksiään kansanedustajille.

Kummitilatoiminta

Läsnä vuoropuhelua

- Kunnalliset toimivat "normaalien" kansanedustajien ja laajasti läsnä olevien virsien välillä. Tämä on ainoa tapa seurata kansanedustajien toimintaa läsnäolotilaisuudesta tai verkossa.
- Keskisuomalaiset kansanedustajat ovat kiinnostuneita maatalouden tilanteesta ja Mäntymäen -tilan tuotannosta ja toiminnasta, mukana oli seitsemän kymmenestä kansanedustajastamme; Piritta Rantanen, Anne Kalmari, Riitta Mäkinen, Joonas Könttä, Petri Honkonen, Juho Kautto ja Toimi Kankaanniemi.

Maatalous kuopassa, metsätalous pärjää

Toiveita

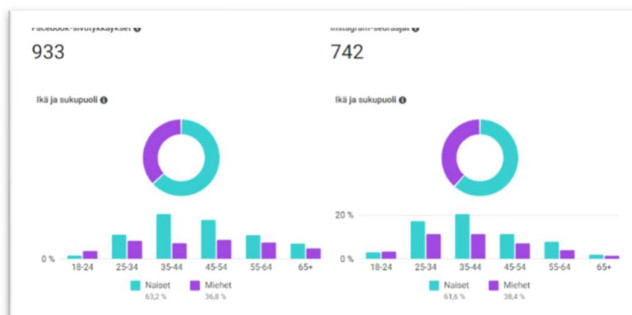
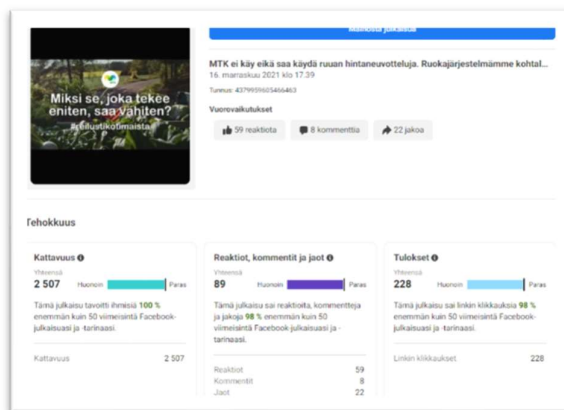
Maatalouden tila on huolestuttava. Maatalouden tuotanto on laskenut ja maatalouden tuotanto on laskenut. Maatalouden tuotanto on laskenut ja maatalouden tuotanto on laskenut.

on runsaat puhtaat vesivarat, alueella ei ole suuria tuotantokeskittymiä, tuotanto ja asutus ovat riittävän etäällä toisistaan sekä maatiloilla on kohtuulliset metsävarannot -kaikki kokonaiskestävyyden kannalta merkityksellisiä. Järvi-Suomessa on hyvät puitteet kestäväälle kotieläintuotannolle ja etenkin nautakarjaloudelle. Investointeja rajoittavat rahoituksen saanti sekä heikko kannattavuus ja epävarmuus tulevasta. Painotimme tarvetta huomioida CAP -ohjelmassa Järvi-Suomen ominaispiirteitä ja tarvetta mahdollistaa perusmaatalouden sekä monialaisuuteen perustuvien maatilayritysten tulevaisuus.

Lausunnolla olivat myös elinkeinojemme kannalta merkityksellisiä lakimuutoksia kuten kaavoitus- ja rakennuslain muutos sekä lunastuslain uudistukseen liittyvä korvausuudistus. Lunastuslain korvauspeusteet ovat olleet samat lain vuomaantulosta, eli vuodesta 1977. Lunastustilanteet samoin kuin kaavoitus- ja rakennuslain määräykset ovat usein rikkoneet maanomistajan omaisuudensuojaa ja olleet vastoin yleistä oikeudenmukaisuuden tajuja. Teimme lausunnot koska lunastusinstituutio on menettänyt yleisen hyväksyttävyytensä ja olisi tärkeä, että korvaukset omaisuuden käytönrajoituksista ovat sellaisia, että maanomistajat voivat ne hyväksyä.

Toimintavuosi näyttäytyi myös sosiaalisen median ja sähköisten viestimien kautta. Vuoden parhaimpia osumia oli MTK:n yhteiseen kampanjapäivään 17.9.2021 tehty Miksi se joka tekee eniten saa vähiten?

-päivitys ja diaesitys-facebookissa, joka kattavuus oli yli 2 500 katsojaa. Se sai myös merkittävästi enemmän reaktioita kuin sitä edeltäneet postaukset. Toisena toimintavuoden listauksessa oli Anniina Lahtisen tekemä päivitys töiden alkaessa MTK Keski-Suomen hankeasiantuntijana Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä hankkeessa. sen kattavuus oli reilut 2000 katsojia. Se sai myös eniten tykkäyksiä. Kolmannella sijalla oli harjoittelijamme Milla Pohjolan suunnittelema Suomalaisen ruuan päivän kampanja, jossa vastaaja kertoi omasta mielituotteesta, jossa oli Hyvää suonmesta merkki. Kommentoijien kesken arvottiin joutsenlippu palkinnot.

Aktiivisella omien päivitysten tekemisellä on merkitystä sosiaalisen median viestinnässä. Kampanjoiden harkittu rakentaminen ja asioiden uudet tulokulmat ovat kiinnostavia seuraajien kannalta. MTK Keski-Suomella on facebook-tili ja Instagram-tili, jossa viestintää tehdään. molempien seuraajamäärä on kohtuullinen. Instagramissa on seuraajat jonkin verran nuorempia ikäluokkia kuin facebookissa.

Toimintavuonna jätettiin viljelijöiden ilmastotyön edistämiseen tavoitteensa liittävän Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen valmistelua. Aloitteellinen oli ProAgria Keski-Suomi, joka vaihtui hankkeen hallinnoijaksi. Hankkeen tavoitteena oli koota tietoa viljelyn ja ilmastomuutokseen varautumisen yhteensovittamisesta siten, että tuotantovarmuus säilyy. Viljelijöitä kannustetaan tiedon ja tutustumisen avulla hyödyntämään näitä toimenpiteitä viljelyssään. Myös tilakohtaisella seurannalla näiden toimenpiteiden käytöstä oli tarkoitus kerätä tuloksia hankkeen toimintakauden ajalta. Hanke sai syksyllä myönteisen rahoituspäätöksen ja se ennätti toimia toimintakertomusvuoden 2021 aikana kolmekuukautta. Hankkeen toiminta-aika kestää vuoden 2023 loppuun.

Itä ja Keski-Suomen MTK-yhdistysten luottamushenkilöpäivät pidettiin Pohjois-Savon toimesta Teamsissa. Osallistujia oli kaikkien Itä- ja Keski-Suomen alueen MTK-liittojen yhdistyksistä. Keski-suomalaisen

omat luottamushenkilöpäivät olivat Kartano Kievarilla 12.10.2021. Osallistujia oli yhteensä 32 henkilöä ja 18 yhdistystä oli edustettuna. Toimintavuosi oli ensimmäinen järjestöuudistuksen tuottaman sääntömuutoksen vuosi, jossa vain seitsemällä yhdistyksellä oli kaksi vuosikokousta. Nämäkin siirtyivät osittain syksylle. Yhdistykset pitivät syyskokouksensa normaalisti pääosin läsnäollen. Yhteensä kahdeksan yhdistystä kokoontui yhteiseen kokous- ja virkistyspäivään Kannonkosken Piispalaan. Toimintavuonna aloitettiin keskusteluja MTK-yhdistysten yhteenliittymistä. Keskusteluja on käyty Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren yhdistyksistä, ja se eteni myös toimikunnan perustamiseen toimintavuonna. Toinen yhdistymisprojekti alkoi yhteistyökeskusteluilla Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven MTK-yhdistysten kanssa.

Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueella pidettiin myös yhteinen toimihenkilökokous, joka oli Leppävirralla Pohjois-Savossa. Itä- ja Keski-Suomen toimihenkilöpalavereja pidettiin Teamsissa jonkin verran. Itä- ja Keski-Suomen yhteinen Neliveto -lehti toteutettiin toimintakertomusvuonna MTK Keski-Suomen toimissa lehden vastuutoteuttajana.

Suomalaisen ruuan edistäminen ja kuluttajatyo

Kevään 2021 aikana toteutettiin Maatilaopaskoulutus, jonka osallistajat olivat Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) 1. vuosikurssin agrologiopiskelijoita ja Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopiston (POKE) 3. vuosikurssin maaseutuyrittäjäopiskelijat. Koulutuksen tavoite oli antaa valmiuksia puhua erikäisille koululaisille suomalaisesta maataloudesta ja ruoantuotannosta. Opiskelijat saivat vastavuoroisesti mahdollisuuden edistää opintojaan ja kerryttää opintopisteitään. Maatilaoppaina he voivat tehdä kouluvierailuja ja voivat puhua koululaisten kanssa kiihottomasti ja totuudenmukaisesti tämän päivän suomalaisesta maataloudesta, ja kotimaisen ruoan tuottamisesta.

Somessa toteutetuista kampanjoista on kerrottu otoksena edellä, lisäksi maaseutunuoret tekevät hyvää työtä some-viestinnässä.

MTK:n Kokkaa kotimaista -kampanja tuotti valmiit oppimateriaalipaketit yläkoulun kotitalouden opetukseen. Keski-Suomessa 12 yhdistystä kontaktoi yläkouluja ja järjesti kotitalousopettajien kanssa yhdessä kampanjan kahdeksaluokkalaisille. Kampanja saavutti liki 800 oppilasta Keski-Suomessa. Yhdistykset hankkivat Kokkaa Kotimaista -ruokakassit ja toimittivat ne koululle. 15 koulua pääsi nauttimaan MTK yhdistysten toimittamien ruoka-aineiden ja itsetekemisen tuottamasta ruokanautinnosta. Keskusliitto oli varannut rahoitusta raaka-ainehankintoihin, josta yhdistykset saivat kulut takaisin.

Aiemmin tässä kertomuksessa on kerrottu 17.10. toteutetusta kampanjasta Miksi se, joka tekee eniten, saa vähiten? -kampanjasta. Keski-Suomessa kampanja toteutettiin somessa ja kannustamalla myös yhdistyksiä huomioimaan päivä.

Sidosryhmäyhteistyö

MTK Keski-Suomi on osallistunut Keski-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan toimintaa jäsenenä. MTK Keski-Suomi on ollut mukana vesienhoidon yhteistyöryhmässä, tuoden työskentelyyn maanomistajien ja luonnonvara-alan yrittäjien näkökulmia Keski-Suomen alueen vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on lakisäätötoimielin, joka linjaa maakunnan kehittämistä ja EU-tukien jakoa alueellaan. Liiton edustajana on toiminut johtokunnan puheenjohtaja Tero Lahti.

Keski-Suomen liiton Oikeudenmukaisen siirtymän takaamiseksi perustettavan JTF-rahaston toimintaan on MTK Keski-Suomen johtokunta asettanut MTK Keski-Suomea edustaa Eero Suomäki ja varaedustajana on Maija Laahanen. JTF-rahoituksen tarkoituksena on tukea alueita ja toimialoja, joihin hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtyminen eniten vaikuttaa. Vahvistaakseen luottamusta siirtyä kohti hiilineutraalia maakuntaa sekä käynnistämään uuden rahaston toiminta maakuntatasolla. Ryhmän tehtävänä on yhteisymmärryksen hakeminen tuotannon ja käytön merkityksestä (työllisyys ja talous, ilmastovaikeus, vesistövaikutukset, osuus energian tuotannossa)

Länsi-Suomen aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumissa on MTK Keski-Suomen puheenjohtaja ollut edustamassa jäsenkuntaa.

Luonnonvara-alan koulutuksen neuvottelukunta kokoaa yhteen työelämän yhteistyötahoja. Se seuraa ja tekee ehdotuksia opetussuunnitelmien sekä koulutustarjonnan kehittämiseksi työelämän ja yhteiskunnan tarpeita vastaavaksi. Neuvottelukunta piti yhden kokouksen Tarvaalassa, kokouksessa olivat mukana Anja Kettunen ja Amanda Vesiaho.

MTK liitot ovat mukana Suomen kahdeksassa Yrityskylässä vuonna 2021. MTK Keski-Suomi on mukana Keski-Suomen yrityskylässä yhdessä Jukolan Juuston kanssa. Yrityskylässä on maatila ja pienenyritys, jossa kuudesluokkalaiset pääsevät seuraamaan maidon matkaa maitotilalta ruokapöytään saakka. Toimintavuosi oli Keski-Suomen Yrityskylän toiminnan toinen vuosi, kävijöitä oli 2 834 koululaista vuonna 2021.

Hankeyhteistyö

MTK Keski-Suomi on ollut aktiivisesti mukana jäsenkunnan toimintoihin liittyvissä ja maaseudun yritystoimintaa ja asukkaiden palveluita kehittämissä hankkeissa. Pääsääntöisesti työ on ollut osallistumista hankkeen ohjausryhmiin, palaveriin sekä hankkeista viestimistä jäsenistölle.

- Keski-Suomen ruokaketjun koordinaatio -yhteistyöhanke (KEKO2): Keski-Suomen maaseudun ja erityisesti ruokaketjun toimintaa kokonaisuutena mahdollisimman laajassa yhteistyössä maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.
- Välitä viljelijästä – toiminnan tiedotus ja kehittämistilaisuuksiin osallistuminen sekä yhteistyö.
- Tekri-hanke ohjausryhmätyö sekä toiminnallinen yhteistyö.

MTK Keski-Suomen ja ProAgria-Keski-Suomen yhteinen hanke Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hanke aloitti loppuvuodesta, saatuaan myönteisen rahoituspäätöksen Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Anniina Lahtinen aloitti lokakuussa hankkeen ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen asiantuntijana

Hallinto ja johtokunnan toiminta

MTK Keski-Suomen johtokuntaan ovat toimintavuonna kuuluneet puheenjohtaja Juhana Jalkanen Laukaasta sekä varapuheenjohtaja Tomi Ahonen, Uurainen, Paavo Hienola Jämsä, Lauri Jaatinen Toivakka, Riikka Kananen Pihtipudas, Maija Laahanen Viitasaari, Jarkko Nurminen Korpilahti-Muurame, Jani Rantanen Joutsa ja Janne Riihonen Keuruu. Johtokunnan sihteerinä on toiminnanjohtaja Anja Kettunen. Johtokunnan kokouksiin on kutsuttu myös MTK:n valtuuskunnan edustajat. Johtokunta piti toimintavuoden aikana yhteensä seitsemän kokousta. Niistä oli yksi yksinomaan läsnäolona toteutettu kokous, kaksi oli sekä läsnäolon ja etäyhteysosallistumisella toteutettu sekä vain Teams-sovelluksen kautta pidettiin neljä kokousta.

Liiton työvaliokunnan muodostivat puheenjohtajisto Juhana Jalkanen ja varapuheenjohtaja Tomi Ahonen. Työvaliokunta kokoontui kuusi kertaa toimintavuoden aikana. Työvaliokunta toimii johtokunnan nimittämänä valmistelevana elimenä. Työvaliokunta mm käsitteli Tikkurilan osakkeiden ostotarjouksen ja myynnin asiat, Oiva-sankarit tilaisuuden ideointia ja päätöksiä sekä hankkeen henkilöstön haku ja haastatteluprosessin sekä nimityksen, saatuaan siihen johtokunnalta päätösvallan.

MTK:n valtuuskunnassa liiton edustajana puheenjohtajan lisäksi ovat Tero Lahti Karstulasta ja Martti Mäkelä Pihtiputaalta. Varajäseninä varapuheenjohtaja Tomi Ahonen. Toimintavuosi oli Tero Lahden ensimmäinen vuosi MTK:n valtuuskunnan ensimmäisenä varapuheenjohtajana.

Liiton kevätkokous pidettiin verkkoyhteydellä perjantaina 23.4.2021 klo 10 alkaen, osallistujia oli 56 henkilöä, joista 5 läsnäollen MTK Keski-Suomen toimistolla. Syyskokous pidettiin onnistuneesti perinteisellä mallilla perjantaina 3.12.2021 klo 10 alkaen Kylpylähotelli Peurungassa. Osallistujia oli yhteensä 57 henkilöä.

MTK Keski-Suomen johtokunnan kokoukset

- 14.1.2021 Johtokunnan järjestäytyminen, ja työvaliokunnan nimeäminen
MTK Keski-Suomen edustajat Itä- ja Keski-Suomen valiokuntiin ja Keski-Suomen nuorten- ja metsävaliokunnan jäsenten valinnat. Maataloustuottajain Keski-Suomen liiton säätiön hallituksen edustajien valinta. Päätettiin Oma Sp-pankkitilin lopettamisesta.
- 18.-19.2.2021 Kokouspäivät olivat MSL:n toteuttaman johtokunnan strategian ja itsearviointipäivien ryhmätöitä sekä niiden arviointia ja purkua. Käsiteltiin erään MTK-yhdistyksen taloudellista tilannetta ja jäsenmaksurästejä liitolle. Korjattiin MTK Keski-Suomen sääntöjä keskusliiton järjestölakimiehen ohjeiden mukaisesti vastaamaan yhdistyslain 36 §. Annettiin toiminnanjohtajalle nimenkirjoitusoikeus yksin tiettyihin asioihin. Päätettiin verkkokokousten osallistujaseurannan menettelytavoista
- 17.3.2021 Johtokunnan toimintakertomus ja tilinpäätöksen esittely vuodelta 2020. Tiedoksi tehty lisäsijoitus Evli Oy:n ja yhdistysten sijoitustoiminta kyselyn laimeasta vastaanotosta. Päätettiin MTK Keski-Suomen kevätkokouksen järjestämisestä verkkokokouksena koronanteen vuoksi. Keskusteltiin kohoavista ostopanoksista ja sen yrittäjien taloustilanteesta.
- 12.4.2021 Annettiin tiedoksi tehtyjä lausuntoja. Harjoittelija Milla Pohjola esitteli itsensä. Kuultiin myös liha- ja maitovaliokunnan ajankohtaisia asioita Itä- ja Keski-Suomen alueelta. Käytiin läpi MTK:N valtuuskunnan asialistaa mm. linjauksia tukikelvottomista pelloista. Kevätkokouksen valmistelut kerrattiin ja päätettiin kokouksen pohjaesitykset. Kartoitettiin valtiollisen kunniamerkin saajia. kuultiin myös maatalopaskoulutuksen terveisiä Tarvaalan kampukselta.
- 8.9.2021 Todettiin järjestöuudistuksen ensimmäisen vuoden jäsenmaksu ja sen maksamisen järjestelmät. Kokouksessa käsiteltiin MTK Keski-Suomen ja MTK:n CAP 27 -lausunnot. MTK Keski-Suomen ja ProAgria Keski-Suomen Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä hankke

oli esillä kokouksessa ja esiteltiin työvaliokunnan valmisteleman rekrytoinnin suunnitelman. keskusteltiin yhdistyksien jäsenmaksutilanteesta, päätettiin kokoussuunnitelma syksyille ja myönnettiin tuki Jyvä-seudun vesistöhankeelle. Myös viljelijöiden oikeusturva puhutti samoin kuin eläinlääkärikoulutus.

19.10.2021 Johtokunta kokousti kutsuttuna LähiTapiolan toimitiloissa ja kuulimme ajankohtaiskatsauksen ja tilannekuvan maatilavakuuttamisesta. Kokouksessa todettiin Liittokokoustyöryhmät, hankeasiantuntijaksi palkattu Anniina Lahtinen Uuraisilta ja Keski-Suomen strategiasta tehty lausunto. Keskusteltiin laajasti Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöstrategiasta tehdyn kyselyn pohjalta. Käytiin läpi laadittu toimintasuunnitelma, nimettiin Lauri Jaatinen Keski-Suomen hiilineutraaliuden tiekartan ohjausryhmään.

16.11.2021 Nimettiin jäsenet Maakunnan yhteistyöryhmään. Hyväksyttiin MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2022 ja muut syyskokoukselle menevät asiat valmisteltiin. Kokousohallistujia keskusteltiin pankkien tiukka luototus, reittaus ja myös taksat lainojen maksusuunnitelmien muutoksiin. Käsiteltiin esitys talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta vuodelle 2021 ja muut syyskokouksen asiat.

Johtokunnan kokoukset vuonna 2021								
paikka pvm	Petäjävesi 14.1.2021	Laukaa 18.-19.2	Teams 17.3.	Teams 12.4.	Teams 8.9.	Jyväskylä 19.10.	Teams 16.11.	
Ahonen	x	x	x	x	x	x	x	7/7
Hienola	x	x	x	x	x	x	x	7/7
Jaatinen	xe	x	x	x	x	x	x	7/7
Jalkanen	x	x	x	x	x	x	x	7/7
Kananen	xe	xe	x	x	x	-	x	6/7
Laahanen	xe	xe	x	-	x	-	x	5/7
Nurminen	xe	-	x	-	x	-	x	4/7
Rantanen	x	xe	x	x	x	x	x	7/7
Riihonen	x	x	x	x	x	x	x	7/7
Valtuuskunnan jäsenet								6,3/7
Mäkelä	xe	x	x	x	x	x	x	7/7
Lahti	xe	x	x	x	x	-	x	6/7
osallistujia/kokous	11/11	10/11	11/11	9/11	11/11	7/11	11/11	6,5/7

Taulukko 1. Johtokunnan kokousohallistuminen 2021

Henkilöstö

MTK Keski-Suomen henkilöstön toimintavuonna muodostivat toiminnanjohtaja KTM, Agrologi AMK Anja Kettunen, järjestöagrologi, agrologi AMK Amanda Vesiaho. Tammikuun ajan MTK Keski-Suomessa työskenteli myös Elina Nummela, joka siirtyi järjestöpäälliköksi MTK Hämeeseen. MTK Pohjois-Suomen kanssa on tehty yhteistyösopimus taloushallintopalveluiden hankinnasta. Taloushallintopalvelut on tehnyt MTK Pohjois-Suomessa työsuhteessa oleva toimistosihteerin tradenomi AMK Liisa Pennanen Oulusta. Toimintatapa hyödyttää kumpaankin osapuolta ja vahvistaa osaltaan liitojen tulevaisuutta. Toimintavuonna on siirrytty pitkälti sähköiseen taloushallintoon yhteisiä selkeitä toimintamalleja ja prosesseja. Tavoitteena on myös yhteistyön edelleen kehittyminen pitkällä tähtäimellä.

Talous

MTK Keski-Suomen tilikauden tulos vuodelta 2020 on 17 580,70 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tuloksen muodostavat koronan tuomat toimintarajoitukset ja sen vaikutuksena tulleet säästöt toimintamalleihin.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 35 918,20 euroa. Varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 245 471,01 euroa. Varsinaisen toiminnan kulujäämäksi muodostui 209 552,81 euroa, jolloin

muutos edelliseen vuoteen on 73 320 euroa. Varsinaisen toiminnan erotusta edelliseen vuoteen selittää pääosin MTK:n jäsenmaksujärjestelmän muutos, jossa jäsenmaksu MTK:lle (132 862 euroa) on ollut mukana vuonna 2020 kustannuksissa. Myös toiminnan tuotoissa oli huomattava erotus edelliseen vuoteen, johon oli tuloutettu MTK eläkesäätiön lakkautumisen vaikutukset 32 250,71 euroa. Varsinaisen toiminnan kustannusten nousu palkoissa ja palkkioissa sekä henkilösivukuluissa (n 16 000 €) ja hivenen myös kokouksissa.

Varainhankinnan tuotot olivat yhteensä 208 881,07 €, jossa ovat mukana jäsenmaksu yhteisöiltä ja MTK:n maksama jäsenmaksu liitoille. Vuoden 2021 jäsenmaksu sisälsi turvan, ettei se tule laskemaan alle edellisen vuoden jäsenmaksutulojen alle järjestelmä muutoksessa. Järjestöuudistuksessa oli ennakoitu liittojen toimintaedellytysten paranevan, mutta todellisuus liki kaikissa liitoissa oli ne. edellisen vuoden jäsenmaksutaso eli ”perälauta”. Yhteisöjäsenmaksujen määrä on myös vähentynyt vuosien 2020 ja 2021 välillä, muttei niin radikaalisti kuin tilinpäätös suoraan osoittaisi. Yhteisö- ja kannatusjäsen- ten jäsenmaksuja on saatu yhteensä 8 524,07. Kun tähän huomioidaan LähiTapiolan muuttunut malli riskienhallintayhteistyössä, on kokonaisuus muuttunut em. vuosien välillä on rahoitus kaikilta sidosryh- miltä noin 1 000 euroa pienempi. Maataloustuottajain Keski-Suomen säätiön toiminta-avustus oli 2 750 euroa- Lisäksi säätiö myönsi MTK Keski-Suomessa harjoittelunsa tehneelle agrologiopiskelijä Milla Poh- jolalle 1 000 euron stipendin.

Sijoitustoiminnan tuotot muodostuvat kahden asunnon vuokratuloista, pienen osakesalkun osinko- tuotoista sekä liittotilillä oleville varoille maksetuista korkotuotosta. Tuotot näistä olivat vuonna 2021 yhteensä 19 894,59 euroa. Osakkeiden myyntivoittoa syntyi 3 967,60 euroa, MTK Keski-Suomen tartut- tua Tikkurila Oyj:n osakkeiden ostotarjoukseen. Sijoitustoiminnan kulut olivat 2021 vuonna 8 359,75 euroa. Sijoitustoiminnan tulos ilman myyntivoittoa ja Evli-rahastosijoitusta vuonna 2021 on 11 534,84 euroa. MTK Keski-Suomi teki lisäsijoituksen Evli-rahastoon toimintavuoden aikana. Sijoituksen pääoma lisääntyi 280 000 euroa ollen nyt yhteensä 430 000 euroa. Varat siirrettiin liitto- ja käyttötililtä parem- man tuotto-odotuksen takia. Pääomat eivät ole ”uusia”, vaan ne ovat mm. palautuneet hankkeiden maksatuksista takaisin ja hiukan varallisuutta muuttui rahaksi myös osakekaupassa.

Riskit

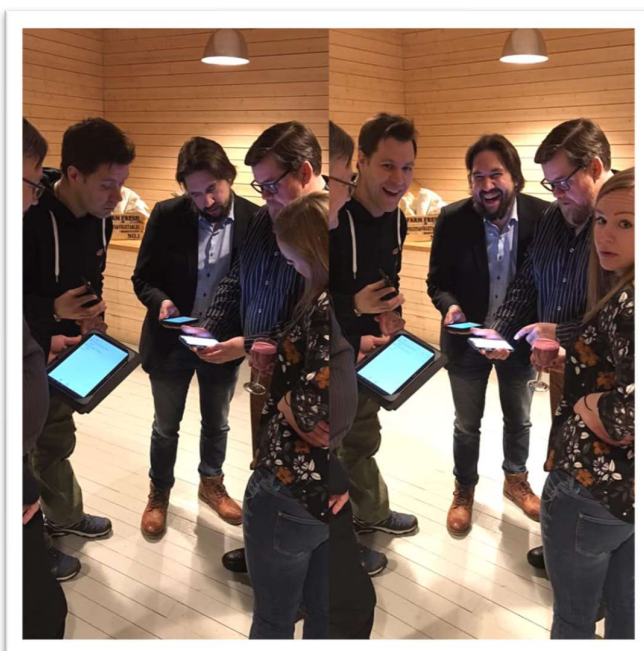
Toimintavuosi 2021 oli ensimmäinen järjestöuudistuksen vuosi, joka muutti MTK:n jäsenmaksujen jär- jestelmän. Yhdistyksen asema ja heidän taloudellinen ennustettavuutensa parani muutoksessa. Vuod- den 2021 rahoitus liittojen osalta oli valtuuskunnan päätöksen turvaamana edeltävän vuoden suurui- nen. Järjestöuudistus on tuonut suuren muutoksen ja epävarmuuden toiminnan jatkuvuuteen MTK liit- totasolle. Järjestön jäsenten määrä, etenkin päätoimisuuden ja kotieläintuotannon jatkumisenäkymät ovat merkittäviä jäsenmaksukertymässä koko järjestön tasolle. Tilamäärän vähentyminen ja maaseu- tuväestön ikääntyminen sekä maatilayrittämisen siirtyminen sivutoimiseksi viljelijäksi tuo keskeisen ris- kin toiminnan rahoittamiseksi jäsenmaksutuloilla. Toiminnallisia riskejä muodostuu myös yhdistystoi- minnan hiipumisen, toimijoiden passivoitumisen ja vähenemisen kautta.

MTK Keski-Suomen sijoitus- ja rahoitustoiminta tuo pienen lisän toiminnan rahoittamiseen. Evli-rahast- osijoitus hajauttaa sijoituksen useisiin kohtaisiin, ja sen kirjanpitoarvo on tilin päätöksessä 2021 liki 500 000. Vuokra-asuntojen kohdalla asukkaiden pysyvyys on merkittävä tekijä tuottoon, ja toiminta- vuonna kokeiltiin erinomaisella menestyksellä vuokra-asuntovälitystä vuokralaisten hankinnassa.

MTK Keski-Suomi ry:n toiminnassa on myös toiminnallisia riskejä. Riski muodostuu pienestä henkilö- tömäärästä ja tehtävien tuomasta osaamistarpeen laajuudesta. Pienenevillä henkilötyövuosilla hoide- taan kasvavaa tehtävämäärää. Merkityksellinen toiminnallinen riski on se, ettei toiminnoissa ei ole va- rahenkilöjärjestelmää.

Kannanotot ja lausunnot

- 16.4.2021 Lausunto Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
- 29.4.2021 Lausunto Toivakan kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä
- 14.5.2021 Lausunto Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmaan
- 14.5.2021 Lausunto esityksestä Kymijoki-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2027
- 26.5.2021 Kannanotto tiedotusvälineille ja MTK:n keskusliitolle Järvi-Suomi tarvitsee oman maaseutuohjelmanohjelman
- 23.6.2021 Lausunto Kyyjärven Kauniskankaan tuulivoimahankkeen vireille tulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä YVA-suunnitelmasta
- 16.8.2022 MTK Keski-Suomen lausunto MTK:n keskusliitolle CAP-suunnitelman luonnoksesta vuosille 2023-2027
- 14.8.2021 C-liitojen kannanotto Suomen CAP-ohjelmaluonnokseen MTK johtokunnalle
- 27.8.2021 MTK Keski-Suomen lausunto Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusuudistukseen
- 9.9.2021 MTK Keski-Suomi lausunto Suomen CAP-suunnitelman luonnoksesta vuosille 2023-2027
- 13.9.2021 MTK Keski-Suomen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, diaarinumero: VN/882/2018
- 15.9.2021 Lausunto luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2022-2029.
- 8.10.2021 MTK Keski-Suomen lausunto Keski-Suomen strategiaksi 2025-2050
- 7.12.2021 MTK Keski-Suomen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus ja rakennuslaki diaarinumero: VN/279/2018

Toinen koronavuosi arkipäiväisti sähköisen kokoustamisen. Ja Teams-maailman harminpaikkoja jaettiin myös läsnäolokokouksissa, johtokunta Varjolassa 18.2.2021.

Kevätkokous

MTK Keski-Suomen kevätkokous pidettiin perjantaina 23.4.2021 klo 10 – 12, etäkokouksena Microsoft Teams -yhteyden kautta. Kokouksen puheenjohtajana toimi Ari Pirttiniemi Saarijärveltä ja sihteerinä toiminnanjohtaja Anja Kettunen. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jussi Kinnunen ja Amanda Vesiaho. Kokouksessa oli yhteensä 56 osallistujaa, Kokouksessa oli yhteensä 56 osallistujaa. Virallisia kokousedustajia heistä oli 50 henkilöä, joista 20 yhdistyksestä yhteensä 47 henkilöä ja 3 yhteisöjäsenien edustajaa. Kokousosallistujista etäyhteydellä osallistui 51 henkilöä ja kokouspaikalla 5 henkilöä.

MTK Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtaja Juhana Jalkanen toivotti kokousväen tervetulleeksi kolmanteen Teams-yhteydellä toteutettavaan vuosikokoukseen. Avauksessaan Jalkanen antoi erityiskiitoksen jäsenyhdistysten sihteeereille ja muille, joille järjestöuudistus on teettänyt töitä. Puheenjohtaja kävi laajasti läpi nykyistä tilannetta, ja kysyi, onko mahdollista, että tulevaisuudessa olisi ruokaa ilman maataloutta? Puheenjohtaja Jalkanen ei uskonut suomalaisen kuluttajan valitsevan näin. Hallituksen puoliväliriihi lämpenee turpeella, asiana on kuivike ja kasvuturve, Jalkanen kuitenkin epäili näkymää, jossa turve tulee venäjältä, kun oma tuotanto on alas ajettu. Kuntavaalit ovat tärkeitä paikallistasojen toiminnalle ja mukana on oltava maatalouselinkeinoja ymmärtäviä päättäjiä, puheenjohtaja kehotti yhdistyksiä hoitamaan homman. Puheensa päätteeksi Juhana Jalkanen toivoi ihan tavallista kesää: Ei mitään liikaa, eikä mitään liian paljon, sellainen on hyvä kesä.

Kokouksesitelmän piti MTK:n toiminnanjohtaja Jyrki Wallin, joka aloitti kertomalla työhistoriastaan ja päätymisestä järjestötyöhön. Vaikka Wallin odottaa pääsyä normaaliin aikaan, tiedosti hän, että korona jättää järjestöön uudenlaisia käytäntöjä. Wallin totesi Suomen talouskehityksen olevan orastavan kasvun vaiheessa, useilla mittareilla katsottuna, nähdään talouden kasvua. Elvyttävät toimet MTK:n näkökulmasta ovat pitkäjähtäimen buustausta. Heikko työllisyys on kansakuntamme vitsaus, kyse on siitä, kuinka moni osallistuu yhteisen hyvän rakentamiseen. Heinäkuun huippukokouksessa syntyi EU budjetti ja elpymisraha, joka on historiallisen suuri. Korona muuttaa talouden tasapainoa, entiseen ei ole paluuta. Ratkaisu on tasoltaan Suomelle odotettua parempi. Miten raha tullaan käyttämään, on kesken. MTK ja liitot vaikuttaneet asiaan kiitteli Wallin. Kestävän kasvun ohjelman rahoitus on neljässä pilarissa; Vihreä siirtymä, digitalisaatio, työllisyys ja osaaminen sekä sosiaali- ja terveystaloudet. Vihreä siirtymä on MTK:n kannalta tärkein, sen 822 milj. € menee puolet ilmastonmuutokseen. MTK on linjannut, että ilmastonmuutoksen vastainen taistelu tulee keskittää siihen missä sidontaa tehdään. Digitalisaatio on myös maaseudulle tärkeä. Maa- ja metsätaloudessa voidaan tehdä paljon ja asioita myös fiksummin, muistutti Wallin.

Maatalouden tulevaisuuden ratkaisu ei ole tukipolitiikka vaan markkinat. Wallin avasi hiilensidontaan liittyviä mekanisme, ilmakehään sitoutuva hiili lämmittää ilmastoa ja maa- ja metsätalouden sidonta on merkityksellinen. Sen osuus voisi olla myös kasvava, etenkin jos edetään porkkanoiden kautta. MTK:n ilmastotiekartta: Turvemaille sidonnan lisääminen ja maatalouden energiaratkaisut. Wallin korosti, jos emme ole mukana ilmastonmuutoksen vastustamisessa vie paikan joku muu, ja se ei ole jäsenten elinkeinotoiminnan etu. Pitää olla mukana, että lähestyminen asiaan tulee oikeasta suunnasta. Ilmastotyön tulisi auttaa alaa lisäämään hiilen sidontaa. Maailman kasvava väestö, vuodessa 5-kertaa suomen väkiluku, tarvitsee ruokaa. Myös Wallin motivoi itseään, ja kiihkeä ruokakeskustelu saa oikean perustan. Ruokaturvan hoitaminen tarvitsee tulevaisuudessa järkeviä ratkaisuja.

Kotimaista tuotantoa ja työtä arvostetaan ja se näkyy ostokäyttäytymisessä. Suomalaisen ruuan arvostus on positiivinen viesti kaikille. Selkeä enemmistö aikoo ostaa kotimaista ruokaa lisääntyvissä määrin. Suomalaiset arvostavat suomalaista työllisyyttä ja ruokaa sekä halutaan suosia suomalaisuutta. Ruokastrategia on kestävyysvarmistamista. Vienti on myös MTK:n toimissa mukana, jos tuottajat eivät saa riittävästi toimeentuloa kotimaasta. MTK:lla on hanke, joka auttaa yrityksiä vientiponnisteluissa. Hanke on ollut tuottelias ja sen tavoite on näkyä kannattavuutena ja kilpailukyynä.

Viljelijöiden ja tuotannon tuottama tieto on arvokas lisäarvon paikka. Millä tavalla suomalainen tuotanto pystyy tämän hyödyntämään. Jyrki Wallin neuvoi kuulijakuntaa, etteivät luovuttaisi dataa, jos se

ei tuota teille rahaa tai lisäarvoa. Viljatorin kautta on myyty ensimmäinen erä, jossa viljaerässä on ollut hiilijalanjälki tieto, josta viljelijä on saanut lisää hintaa.

MHY:n säännöt olivat kokouksen aikaan edelleen hyväksymättä osassa yhdistyksiä. Se näyttäytyy Wallinille, ettei yhdessä tehtyihin päätöksiin ole sitouduttu. Jyrki Wallin totesi, että MTK:n jäsenmäärän kehitys on alisuoriutumista. Kuinka niillä alueilla edunvalvonta hoidetaan, joissa järjestäytyminen on alhainen, kyseenalaisti MTK:n toiminnanjohtaja Walliin.

Kokouksen keskusteluosuudessa Kalle Hankamäki Jämsästä totesi, että kasvinviljelytiloilla tarvitaan sekä laajakaista, että 5G, että tieto siirtyy pellolta suoraan koneelle. Kannattavuusnäkökulmasta tuotteiden hintapolitiikka ja ruokatietotutkimus on näytön paikka. Arvostukset ovat kohdallaan, nyt tarvitaan hinnan korotuksia. Miksi Suomessa viljan hintataso on aina alempi kuin Euroopassa? Kysyi Hankamäki. Itse hän arveli, että se on kiinni maksuhalusta, ei niinkään kyvystä. Digimaatalous on tulevaisuutta, tiedon kerääminen mobiilisti ja sen omistusoikeus on merkityksellinen asia, tiedosta on pidettävä kiinni, kannusti Hankamäki.

Jyrki Wallin totesi Suomessa olevan Euroopan hitaimmat yhteydet, eikä laajakaistaan saatu tarpeeksi rahaa. Tietoliikenne on yhtä tärkeää kuin tiestö maaseudulla. Työkoneet tarvitsevat liikkuvan datan ja kysymys on yhteyksiä laajempi. Meta-tietoa tarvitaan, johon digitaalisuus antaa tulevaisuuden uskoa. Datan omistaminen on kiinnostava asia, ja mielenkiintoiset hetket siinä on menossa. Markkinoilla saadaan jäljitettävän ja viljelytiedolla liitetyn tuotteen osalta parempi hinta, pitää datasta saada myös tuottajalle enemmän.

Lopuksi toiminnanjohtaja Wallin lähetti kiitoksensa ja tsemppaukset jäsenihteereille. Wallin kiitteli tehdystä työstä ja lupasi, että järjestelmä tulee maksamaan tämän takaisin työtä ja aikaa säästävänä järjestelmänä.

Kokous hyväksyi toimintakertomuksen esitetyssä muodossa. Kuultiin MTK Keski-Suomen tilinpäätöstiedot sekä tilintarkastajien tileistä ja hallinnosta antama lausunto. Kokous myönsi puheenjohtajan esityksestä vastuuvapauden tili- ja vastuuvollisille.

Syyskokous

Pidettiin Kylpylähotelli Peurungassa 3.12.2021. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kalle Hankamäki Jämsästä ja sihteeriksi Anja Kettunen. Pöytäkirjantarkistajaksi valittiin Arto Tupala Joutsasta ja Rauno Hyvönen Laukaasta. Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja siten päätösvaltaiseksi. Kokouksessa oli edustajia 18 yhdistyksestä, yhteensä 43 edustajaa ja 4 yhteisöjäsenen edustaja. Heistä yksi osallistui etänä. Kokouksessa oli yhteensä 46 äänioikeutettuja edustajaa ja muiden osallistujien kanssa yhteensä osallistujaa 57.

Puheenjohtaja Jalkanen toivotti kaikki osallistujat läsnäolokokoukseen tervetulleeksi. Jalkanen muistutti, että suomalainen yhteiskunta on aina ollut parhaimmillaan juuri kriisien kohdatessa. Nyt koronan edelleen vaikuttaessa on alkutuottajien asema aivan poikkeuksellinen markkinatilanteen johdosta. Tuotantopanosten, energian, varaosien ym. muun ostopalvelujen hinnat ovat kohonneet nopeasti hyvin korkealle, lisäksi niiden saatavuusongelmat ovat tätä päivää. Talous- ja kassakriisi on arkea; omasta taloudesta tingitään, että rahat riittäisivät. Jalkanen näki kriisin ratkaisun nopealla aikataululla tuottajaintojen nostamisen. Lainoituksen uudelleen järjestelyt sekä takaukset ovat myös tässä tilanteessa tarkasteltava. Niiden on toimittava oikeasti, rahoittajien on ymmärrettävä tilanteen vakavuus. Kyseessä on suomalainen ruokaturva!

Jalkanen kritisoi myös ilmiötä ilmastonmuutoskeskustelussa, jossa mielipide muuttuu tosiasiaksi. Maanviljelyssä tutut sään ja olosuhteiden ääri-ilmiöt koskettavat viljelijöitä ja tuotantoa. MTK Keski-Suomi on mukana toteuttamassa Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hanketta. Jalkanen näki sen keinoksi tulvaisuuden haasteista selviämiseen. Metsätaloudessa puun kysyntä on pysynyt hyvänä kaikissa puolajissa. Mutta miten on mahdollista, että kuitupuussa on sama hinta kun 30 vuotta sitten. EU:lla on aikeita ottaa roolia metsäpolitiikassa ja suunnitelmat loukkaavat törkeästi omaisuudensuojaa.

Esimerkkinä taksonomia; 30 % suojelutavoite talousmetsiin, 30 m suojavaoähyke purojen ja lampien rannoille, kolmen puulajin vaatimus kaikille kasvupaikoille. Jalkanen puuttui puheessaan mitättömiin lunastuskorvauksiin. Tällä hetkellä tapahtuu laillistettuja ryöstöjä vanhentuneesta ja puutteellisesta lainsäädännöstä johtuen. Juhana Jalkanen toivoi Cap 27 esityksen kannustavan aktiiviseen viljelyyn ja tuotantoon. Uudistus tarvitsee myös määrätietoista eteenpäin vientiä- ettei tukien maksatuksia jouduta siirtämään. Puheensa loppuksi puheenjohtaja Jalkanen toivotti kaikille rauhallista joulun aikaa ja muistutti, että tästäkin selvittää, sillä me tuotamme syötävää ruokaa.

Kultaisen ansiomerkin kunniakirjassa lukee: ”MTK:n valtuuskunta on myöntänyt Kultaisen ansiomerkin kiittollisuuden osoituksena järjestöme päämäärien hyväksi suorittamastanne erittäin ansiokkaasta toiminnasta”

Kokouksessa luovutettiin ansiomerkit vuodelta 2020, jotka ovat olleet koronaviruksen takia jakamatta. MTK:n ansiomerkki Leena Kivelä, Juha Kuula, Päivi Laasanen, Heidi Luomala-Koivisto, Janne Riihonen, Sami Wiik, Jaana Auer, Tero Eskonen, Markku Hatakka, Huhtala Marianne, Häkkinen Olli-Pekka, Mervi Kauppinen, Tuula Lampinen, Seppo Moilanen, Arto Rämö.

MTK:n kultainen ansiomerkki Juhana Jalkanen, Satu Koskinen, Martti Mäkelä, Jarkko Pakkanen, Hannu Vuoriniemi, Juha Lappalainen, Jukka Kauppinen ja Pertti Ruuska

Kokousvieraana esitelmän pitäjänä oli Johan Åberg MTK:sta, hän kertoi painottuvansa kahteen asiaan. Ruokamarkkoihin ja maatalouspolitiikan Cap-uudistukseen. Maataloudessa kustannusnousu on nopeampi kuin muiden alojen. Maakaasun hinnannousu ja fossiilisista tuleva siirtymä tulee nostamaan energianhintaa, Viljan hinta seuraa usein energianhinnan nousua ennusti Åberg. Viljan viljelijän näkökulmasta tuotteen hinnannousu tarkoittaa hyvää, nyt on vain myytävä vähissä. Rehukustannus/viljan hinta on toisaalta kotieläinsektorin maataloudelle kova pala. Nautamarkkina on alituotantotilanteessa, kuluks kohtuullinen, EU:n hinta on nousut 19 %, Suomessa laskenut, jokin on pahasti pielessä markkinoilla, totesi Åberg. Maitotiloilla kustannusnousu on ollut rajua, nestemaitojen kulutus laskussa ja kokonaiskulutus vakaa. Maidon kysyntä on laskussa EU:ssa, ja EU:n ulkopuolella kasvu isoa, etenkin, Afrikka ja Aasia. Hintataso muualla EU:ssa hyvä.

Åberg mietti viljantuotannon mielekkyyttä, kun viljelyn muuttuvat kustannukset ovat kestäättömät, järvevä kate on n. 200 euron luokkaa, jotta jää toleranssia vuosivaihtelulle muuttuvien kustannusten jälkeen. MTK hakee keinoja esim. poliittisten esteiden poistamista lannoitemarkkinoilta. Åberg mietti, jos lannoitteiden hinta ei laske, mitä tapahtuu tuotannolle Suomessa? Globaali tilanne vaikuttaa ja tulevan kasvukauden ennustaminen on erittäin vaikeaa ja viljantuotanto suuri kysymysmerkki.

Vienti on Suomessa ruokaketjulle ja markkinatilanteelle ratkaiseva asia tulisi keskittyä jalostettuihin vientituotteisiin ja myynnin arvon lisäämiseen viennissä. Viennissä on käyttämättömiä mahdollisuuksia. Hiilineutraalisuus, läpinäkyvyys ja kuluttajalähtöisyys ovat muutostrendi, joka tulee viljelijöiden ja jalostuksen huomioida tuotevalikoimassa. Tuotannon ja tuotteiden brändäys sekä kuluttajaehtoisuus on myös huomioitava jatkossa. Brändien merkitys olisi jalostuksessa ymmärrettävä paremmin.

Åbergin mielestä on merkillistä, kun tilakoko kasvaa, mutta toiminnan kannattavuus ei parane. Tuotanto on tehostunut ja kasvanut 20 vuodessa merkittävästi. Teollisuuden ja kaupan liikevaihto on sinä aikana kasvanut ja ensivuodellekin kasvua on yli 2 %. Talous kasvaa ja kulutus pysyy hyvänä. 400 mil-

joonaa ruokaketjusta kuuluisi alkutuotantoon. Tuottajan saama osuus on liian pieni, kustannukset nousevat, ja samanaikaisesti teollisuus ja kauppa tekee voittoja. Yhtälö on selvä, mutta miten maatalouden osuus saadaan suuremmaksi. Suomessa on todellisuudessa yksi tai kaksi ostajaa, jotka tietävät ketjun, tuotannon ja toimintatavat. Vienti on ainoa vaihtoehto saada tulonmuodostumiseen viljelijälle. Teollisuuden tulisi keskittyä vientiin, siellä on onnistumisiakin saavutettu. Tuottajaorganisaatioita tulisi olla enemmän. Elintarvikemarkkinalaki, hinnantarkistusindeksit tarvitaan, ja markkinoiden toiminnan seuranta luetteli Åberg keinoiksi parantaa tuottajan asemaa.

Tekemistä on myös kustannusten kuriin laittamisessa tilatasolla. MTK vaatimukset ovat:

- Maksuvalmiuslainat Maatilatalouden kehittämisrahaston kautta
- Lyhennysvapaita, lainojen uudelleenjärjestelyjä ja muita toimia pankkien kanssa
- Elintarvikemarkkinalakia muutettava neuvotteluvoiman tasaamiseksi
- päivittäistavara-kaupan hinnoittelujakson enimmäisaika säädetään maataloustuotteilla kahdeksi kuukaudeksi. Kilpailuttaminen saisi tapahtua aikaisintaan kaksi kuukautta ennen hinnoittelujakson alkamista
- Ruokaviennin kasvattaminen uusien vientipalvelujen ja paikallisen läsnäolon kautta. Tähän liittyen MTK on jo aiemmin tehnyt ehdotuksen valtiolle vientipalveluverkoston perustamisesta.
- Maatalouden kustannusrasitteen alentavia keinoja tulee pikaisesti selvittää ja edistää.
- Viljelijöiden jaksamisesta on myös huolehdittava mm. Välitä viljelijästä -järjestelmän kautta
- Maksuvalmiuslainat Makeran rahoituksella, josta lainaa käyttöpääomaan on valmisteilla.

Åberg totesi Cap-tuen lähtökohdan olevan huono, koska se on osa Eurooppalaista maatalouspolitiikkaa. Maatalouspolitiikka ei ole EU:ssa ainoastaan maataloutta vaan siinä on vahvasti ilmasto- ja ympäristötyötä mukana. Rahankäytöstä ohjautuu ympäristö- ja ilmastotyöhön 40%. Åberg on laskenut, että cap-rahoista 60 % kohdentuu maataloudessa ilmasto ja ympäristötoimiin kun mukana on investointituet. Etujärjestötyön onnistumisena Johan Åberg piti ehdoissa olleen kasvipeitteisyyden vähimmäisvaatimuksen ja syyskynäkiellon poistumista. Samoin pakkokesannointi ja myös mm metsäisyysvaatimus on saatu pois ehdoista. Capin kokonaisrahoitus on ennallaan mutta suhteet tulevat muuttumaan totesi Åberg. Hän pohti myös hallituksen kyvykkyyttä viedä asiaa läpi komission suuntaan.

Cap tuessa on positiivistakin, Johan Åberg kertoi, tuen painopiste siirtyy aktiivituotannon suuntaan. Suurempi tukikohdennus tuotannon kehittämiseen ja kehittäjiin, vähemmän nykytilanteen säilyttämiseen. Byrokratia ei vähene, vaikka joitakin parannuksia tulossa. Mutta edelliseen liittyen on selvää, että ratkaisut heikkoon kannattavuuteen on haettava markkinoilta Cap-tuki ei ratkaise asiaa. Pahimmat uhkakuvat on torjuttu Cap-ohjelmassa rahoitus säilyy ennallaan, tilakohtaiset tukikatot ei toteudu. Turve maiden viljelyä ei rajoiteta ja syyskynä on jatkossakin mahdollinen sekä tuotantoon sidottuja tukia voi maksaa yhtä paljon kuin tälläkin hetkellä. Suorista tulotuista ei tarvitse kohdentaa 30 % ilmasto- ja ympäristötoimille ja valtaosa tuista myönnetään edelleen tuotanto- ja tulotukena sekä kilpailukykyä parantaviin toimiin.

Keskustelussa nousi esiin tarve turvata viljelijän asema, kun on lainoja ja tarve maksujen järjestelyyn, pankki lyö huonon asiakkaan leiman pienestä. Aprikoiitiin myös minkälaiset tulevat olemaan seuraavat pari vuotta? Viljapinta-ala voi supistua paljon. Korvaako tuonti kotimaisen viljan? Viljelijöillä on myös keinoja vaikuttaa itse tuotannon kannattavuuteen. Ei saisi esimerkiksi maksaa liian korkeita pellonvuokria. Epäreiluna pidettiin sitä, että kauppa saa kilpailu- ja kuluttajaviranomaisten mielestä hinnoitella maanlaajuisesti, mutta alkutuotannossa sitä ei saa tehdä. Yrittäjyyden perusasiaa pohdittiin, yrittäjätulo maataloudessa ei kehity, miten saadaan jatkuvuutta. Lainarahalla laskujen maksua ei myös nähty järkeväksi, ihmeteltiin mallia, viljelijä viljelee pellot, ja eläkeläinen nostaa tuet. Päätoimiset viljelijät vähenevät koko ajan ja viljelyllä pitäisi pystyä elämään. Ammattiviljelijöille pitäisi saada tuet kohdistettua. Suomen kansallisuus on pitkälti kiinni metsissä, mutta kolmessa isossa pankkiryhmittymässä sen vakuusarvo on määritelty nollassa. Kuitupuun kysyntä ei ole hiipumassa, kysyntää on. Sahatavaran hinta

on melkein tuplaantunut ja tuotot on laitettu investointeihin. Puunkäyttö ja tukinkäyttö on lisääntymässä. Puunostajilla on hyvin maksukykyä. Tarjontatilanne on ollut synnä siihen, ettei puun ostohinnat eivät nousseet niin hyvin kuin olisi voinut.

Kokousvieramme MTK:sta Johan Åberg totesi, että kilpailulaissa ei ole tehtävissä enempää, mutta tulokinta on sitten eri juttu. Miten eri yritysmuotoja kohdellaan? Meillä suomalaisilla on oma premiumruoka. Suomessa voisi paremminkin tasoittaa kysyntää, että markkinointia painotettaisiin niihin aikoihin, kun kysyntä on huonointa. Osuuspankkiryhmän Ritakallio on luvannut pitää viljelijät hyvinä asiakaina ja ohjeistaa OP-pankkeja kuinka maatalous arvostetaan. Ympäristönurmien hoitovaatimukset tiukkenevat, eikä voida kokonaan luopua, koska niiden vaikutus arvioidaan hyvin suureksi. ei siis ole tulossa isoa muutosta siihen, että tuet saataisiin aktiiviviljelijöille. Tuen ehtoihin on mietitty vaihtoehtoja, jolla päätoimisuus määritellään. Järjestelmä menisi yhä monimutkaisemmaksi ja oikeudenmukaisuus olisi vaikea saada toteutumaan. Kuitenkin on niin, ettei yrittäjän pärjääminen tule laajassa mitassa tukien kautta. Johan on myös huolissaan, saadaanko nuoria jatkajia alalle. Maatalouden imagoon vaikuttamista pitäisi miettiä. Ei saisi olla pelkkää valitusta. Valtionhallinnon puolella ruuan vienti ei ole mikään prioriteetti. yrittäjien kannalta kotimarkkinariippuvuutta pitäisi vähentää. Muissa maissa löytyisi maksukykyisiä asiakkaita. MTK:ssa on vain yksi henkilö, joka tekee vientiasioita päätyönään. Pitäisi olla enemmän.

Kokouksessa esiteltiin ja hyväksyttiin MTK:n kolmeen avaintavoitteeseen liittyvä MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma. Vahvistettiin palkkiot ja kulukorvaukset vuodelle 2022 ja alijäämäinen talousarvio.

Päätettiin erovuoroisten Tomi Ahonen Janne Riihonen ja Jarkko Nurminen valinnasta jatkamaan MTK Keski-Suomen johtokunnassa. Valittiin tilintarkastajiksi Tilintarkastus Riuttanen Oy, ja SYS Audit Oy, Varatillintarkastajaa ei valita, kun kyseessä on tilintarkastusyhteisö. Valittiin Tomi Ahonen edustamaan Keski-Suomea MTK:n valtuuskuntaan erovuoroisen Martti Mäkelän tilalle. Ahosen tullessa valituksi varsinaiseksi jäseneksi valittiin kolme varajäsentä valtuuskunnan jäsenille; Lauri Jaatinen Toivakasta, Jani Rantanen Joutsasta, Janne Riihonen Keuruulta. Keski-Suomen maataloustuottajain säätiön hallitukseen valittiin Jarkko Pakkanen ja uutena varajäsenenä Henna Laulajainen Laukaasta.

Kalle Hankamäki esitti kiitoksen MTK:n Johan Åbergin panoksesta kokouksessa. Elämme huonoja aikoja ja jokainen miettii, miten tästä jatketaan. Hankamäki kiteytti, ettemme ole pahantekojöitä, vaan asia on ennemminkin päinvastoin. Nyt on mietittävä yhdessä keinoja selvittää tulevaisuudessa ”luotetaan siihen, että ensi vuosi on parempi” kiteytti Hankamäki.

Maaseutunuorten valiokunta, nuorten toiminta ja kummitilatoiminta

Keski-Suomen maaseutunuorten valiokunta kokousti vuoden aikana neljä kertaa, joista kaksi kokousta pidettiin etäyhteydellä ja kaksi läsnäolleen. Kokouksiin on osallistunut keskimäärin 7 hlöä yhdeksästä valiokunnan jäsenestä, viisi henkilöä ovat päässeet osallistumaan kaikkiin kokouksiin, mikä kertoo erinomaisesta sitoutumisesta toimintaan. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Perttu Takanen Uuraisilta ja sihteerinä Amanda Vesiaho.

Toinen korona vuosi näkyy toiminnassa ja läsnäolotapaamisissa oli vähänlaisesti. Valiokunnan jäsenet jakoivat some-vuoroja ja päivityksiä tehtiin vapaaehtoisuuteen perustuen. Manujen avantolive tehtiin Instagramiin 19.2, jossa keskisuomalaiset saunoivat avantokäyntien ja lumihankipyörähdysten kanssa ja Savomanut tahollaan jää- ja hevoskärrysaunan löylyissä. Toinen tempaus yhdistää eripuolella olevia maaseutunuuoria oli live kokkailut. Uuraisilla 16.4 tehtiin leipäjuustoa omasta tankkimaidosta rakettihellassa ja keittiön liedellä. Savomanut vastasivat perinteisemmällä makkaranpaistolla.

Keskisuomalaisia oli edustamassa Maaseutunuorten syysparlamentissa Helsingissä 28-30.10.2021 Perttu Takanen, Kuisma Kauppinen, Heikki Hoppula, Perttu Kauppinen, Emma-Sofia Jutila ja Amanda Vesiaho. Syysparlamentissa oli mm MTK:n johtokunnan jäsenen valinta ehdokkaiden keskuudesta. Valituksi tuli Susanna Valtonen Hämeestä ja hän hoitaa tehtävää seuraavat kolme vuotta. Maa- ja metsätalous ministeri Jari Leppä, sekä MTK:n johtokunnan puheenjohtaja Juha Marttila osallistuivat ehdokkaiden valintaratkaisuun, tehtävässä, jossa ehdokkaat keskustelivat Lepän ja Marttilan kanssa mm.

maankäytöstä, energiasta, maatalouden kannattavuuskriisistä, monimuotoisuudesta ja metsätaloudesta.

Valiokunta toteutti retken Viitasaaren Koljattiin 8.5. jossa valiokunnan jäsenistä toteutettiin videoesitykset komeissa maisemissa, ne julkaistiin keski-suomi/mtk.fi sivustoilla. Agrologiopiskelijöiden kastajaisissa oli 28.10. Keski-Suomen valiokunnan jäsenten järjestämä rengasrata. Valiokunta järjesti Marjonien tilalle maaseutunuorten illan 22.10. osallistujia oli 19 hlöä. Koronavuoden takia oli myös peruutettuja tapahtumia. Joulukuussa paloivat perinteiset ja valtakunnalliset maaseutunuorten joulutulet tervehtimässä joululiikennettä. Kinnulassa pidettiin maaseutunuorten pikkujoulut.

Maaseutunuorten ideoima ja toteuttama oli JAMK:n Amazing Keski-Suomi tapahtuman maatalorasti, jossa pääosassa oli Kirittärien pesäpallon SM-joukkueesta muodostetut ryhmät, jotka kilpailivat keski-suomen maalaismaisemissa. Maaseutunuorten rastilla oli Hukanmäki Highland -nautta ja sen painon arviointi, maatalouskoneiden tunnistustehtävä, erilaisten alkuperämerkkien tietäminen ja rehupaalin lavetille nostaminen traktorilla. Toiminnallinen rasti sai Kirittäriiltä hyvää palautetta monipuolisuudesta ja tapahtuman myötä myös paljon some- ja mediajulkisuutta.

Amazing Keski-Suomi rastilla maaseutunuoret toteuttivat hyvin onnistuneet tehtävät Kirittäriille, Hukanmäki Highlandin hieho oli rastin vetonaula. Mukana Riikka Kananen, Janne Löytöjärvi, Tomi Pasanen ja Perttu Takanen. Kuvassa myös Leena Pölkki JAMK:n toteuttamasta Ruokaketjun koordinaatio -hankkeesta, jonka työtä Amazing Keski-Suomi tapahtuma oli jo toistamiseen.

Keski-Suomen Metsävaliokunta

Keski-Suomen metsävaliokunnassa on edustettuina kaikkien metsänhoitoyhdistysten puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat sekä MTK Keski-Suomesta neljä edustajaa. Lisäksi valiokuntaan kuuluu MTK metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola sekä sihteerinä MTK metsälinjan kenttäpäällikkö Pauli Rintala.

Metsävaliokunta piti kaksi kokousta vuonna 2021. Kokouksissa käsiteltiin mm. riista-asioita, erityisesti hirvikantaa, alueellista metsäohjelmaa, maakuntakaavan ja -strategian päivytystä, maakunnan elpymissuunnitelmaa, Päijänne biosfääriä, tuulivoimaa ja sähkösiirtolinjoja sekä niihin liittyviä lunastuskorvauksia.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tomi Ahonen Uraisilta ja varapuheenjohtajana Yrjö Uitamolta.

Metsänomistajien maakunnallinen edunvalvonta 2021

Metsänomistajien kansainvälisestä, valtakunnallisesta ja maakunnallisesta edunvalvonnasta ja vaikutamisesta vastasi MTK:n metsälinja eli jatkossa MTK Metsänomistajat. Metsänomistajien maakunnallisesta edunvalvonnasta Keski-Suomessa vastaa käytännössä MTK:n kenttäpäällikkö Pauli Rintala yhdessä maakunnan metsänhoitoyhdistysten kanssa. Joissain tapauksissa MTK:n neuvonnallista edunvalvontaa tehdään jopa yksittäiselle metsänomistajallekin, mutta yleensä metsänhoitoyhdistys vastaa metsänomistajakohtaisesta ja paikallisesta edunvalvonnasta. Metsänhoitoyhdistys tarjoaa metsänomistajille jäsenmaksuun perustuvan edunvalvonnan lisäksi laaja-alaista neuvontaa, koulutusta ja tiedotusta jäsenetuina. Myös kattavat liiketoiminnalliset palvelut sisältävät edunvalvonnallisen näkökulman, mitä kukaan muu toimija ei tarjoa metsänomistajalle ja puun myyjälle.

Seuraavassa luettelomaisesti muutamia edunvalvonnallisia asioita, yhteistyötahoja ja sidosryhmiä, joissa MTK oli vaikuttamassa keski-suomalaisen metsänomistajien puolesta ja edustajana:

- ministerien ja ministeriöiden sekä eduskunnan valiokunnan jäsenten tapaamiset
- europarlamentaarikkojen ja kansanedustajien tapaamiset
- ehdokasasettelut eri vaaleissa sekä vaalipaneelit ja vaalitulaisuudet
- K-S:n maakuntakaavan ja -strategian päivitys ja toimeenpano sekä maakunnan kehittäminen
- kunnalliset yleis-, asema- ja rantakaavat sekä tuulivoimakaavat
- pohjavesien suojelusuunnitelmat ja kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset
- riista-asiat, petokantojen ja hirvieläinkantojen hoito sekä metsästys
- vesienhoitosuunnitelmat ja Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelma
- METSO- ja Helmi-ohjelma sekä luonnonsuojelu ja luonnonhoito
- alueellinen metsäohjelma ja metsäkeskuksen toiminta
- kestävän metsätalouden rahoituslaki ja sen toteutus (Kemera)
- puumarkkinoiden toimivuus, puun käyttö ja uudet investoinnit
- puukaupan määrä- ja hintaseuranta sekä mitta- ja laatuvaatimukset
- puutavaran ja energiapuun mittaaminen, sen toteuttaminen, soveltaminen ja kehittäminen
- katkonnan seuranta ja metsänhoitoyhdistysten katkontatietopankit
- puukaupan ja korjuupalvelun sopimusehdot
- tuulivoimaloiden maanvuokra-, sähkölinja ja muut maankäyttö- ja vuokrasopimukset
- erikoishakkuut, erilaiset linja- ja linjojen vierimetsähakkuut
- metsäenergia, turve ja muut energiaan sekä sähköntuotantoon liittyvät asiat
- metsänhoitoyhdistysten kehittäminen, yhteistyö ja metsänomistajien järjestäytyminen

Edustajat valiokunnissa 2021

Maaseutunuorten valiokunta MTK Keski-Suomi

Hoppula Heikki	Uurainen	Takanen Perttu, pj	Uurainen
Minkkinen Saana	Jyväskylä	Jutila Emma-Sofia	Jyväskylä
Pasanen Tomi	Pihtipudas	Kauppinen Perttu	Kannonkoski
Merruntaus Kati	Laukaa	Kananen Riikka, jk. ed.	Pihtipudas
		Löytöjärvi Janne, mhy ed.	Saarijärvi

Vesiahho Amanda, sihteeri

Metsävaliokunnan edustajat MTK Keski-Suomi

Jalkanen Juhana	Laukaa	Hienola Paavo	Jämsä
Ahonen Tomi	Uurainen	Anja Kettunen	MTK Keski-Suomi

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat 2021

Peltokasvaliokunta

Hankamäki Kalle	Jämsän seutu
Lunttila Tommi	Äänekoski
Pakkanen Jarkko	Jyväskylä

Maitovaliokunta

Ahonen Tomi	Uurainen
Pietiläinen Tuomas	Hankasalmi

Osaaminen ja hyvinvointi valiokunta

Janne Riihonen	Keuruu
Mäkelä Martti	Pihtipudas

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Hautsalo Ari	Viitasaari
Nurminen Jarkko	Korpilahti-Muurame

Jäsenpalveluvaliokunta

Minkkinen Saana	Jyväskylä
-----------------	-----------

Elinkeinopolitiikka ja yrittäjyysvaliokunta

Laahänen Maija	Viitasaari
Rantanen Jani	Jou-Lu
Vuoriniemi Hannu	Kerurusseutu

Erikoiskasvaliokunta

Matomäki Tommi	Keuruu
Nurminen Jarkko	Korpilahti-Muurame

Luomuvaiokunta

Tiina Vihava	Viitasaari
Hatakka Markku	Hankasalmi

Lihavaliokunta

Kananen Riikka	Pihtipudas
Jaatinen Lauri	Toivakka

Kuluttajatyövaliokunta

Huhtala Marianne	Laukaa
------------------	--------

Keski-Suomen edustajat MTK:ssa ja sen valiokunnissa 2021

Peltokasvaliokunta

Hankamäki Kalle	Jämsä
-----------------	-------

Osaaminen ja hyvinvointi valiokunta

Jalkanen Juhana	Laukaa
-----------------	--------

Valtuuskunta

Lahti Tero	Karstula
Jalkanen Juhana	Laukaa
Mäkelä Martti	Pihtipudas

Valtuuskunnan varajäsenet

Ahonen Tomi	Uurainen
-------------	----------

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen valiokuntien toiminta

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta

Maitovaliokunta piti toimintavuoden aikana kaksi kokousta. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tuomas Pietiläinen Hankasalmelta, varapuheenjohtajana Perttu Sirviö Pohjois-Savosta ja sihteerinä Vesa Kallio Etelä-Savosta.

Ensimmäisessä kokouksessa tehtiin katsaus maitomarkkinoihin EU:ssa ja Suomessa. Maidontuotannon määrä kasvoi EU-alueella koko vuoden 2020 ajan, mutta alkuvuosi 2021 on ollut useassa jäsenmaassa pienempi verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2020. Ennuste on kuitenkin prosentin kasvu, joka on seurausta keskituotoksen kasvusta. EU:ssa kuluttajatrendeissä vahvistumista jatkavat erityisesti vastuullisuus, jäljitettävyyys ja puhtaus. Näissä Suomella on erityisiä vahvuuksia.

Alkuvuoden aikana maitotuotteiden hintakehitys on ollut positiivinen ja EU:n kilpailukyky näyttää varsin hyvältä. Suomessa maitotuotteiden tuonti väheni vuonna 2020. Meijerituotteiden kokonaiskulutus pysyi käytännössä ennallaan.

MTK:n maitovaliokunta on aloittamassa seurantaan kustannuksista, Kustannusten nousu on suurta, ja se on ongelma koko EU:n alueella. Kustannusten seurannan avulla etsitään syitä ja vaikutusmahdollisuuksia. Esim. tilusjärjestelyjen yhteydessä on käynyt ilmi tutkimustiedon puutteet; puuttuu tutkimustietoa kotieläintilojen optimaalisesta tilusrakenteesta ja sen kehittämisestä

Valiokunnassa on pohdittu kuinka vastuullisuus ja laatu saadaan kuluttajahintoihin? Kotitalouksien kulutusmenoissa elintarvikkeiden osuus vuonna 2019 oli enää 11,1 prosenttia. Valiokunnan kokouksessa kuultiin myös Cap -uudistuksesta, eläinten hyvinvointikorvauksen ja eläinsuojelulain tilannekatsaukset. ja keskeneräisestä MTK:n maitostrategiasta pääkohtia. Se herätti monipuolisen keskustelun jossa aprikoitiin mm Mikä on ns. perinteisen maidon vahvuus ja kilpailukyky verrattuna markkinoille tulossa oleviin ei-eläinperäisiin elintarvikkeisiin verrattuna? Mikä on suomalaisen maidontuotannon vahvuus? Vastuullisuus ja laatu ovat kärkinä Pystytäänkö aidon lehmän maidon luonnollisuudesta rakentamaan kilpailuetu verrattuna teollisella prosessilla tehtyihin ”keinomaitotuotteisiin”?

Toisessa valiokunnan kokouksessa 28.10.2021 kuultiin markkinakatsaus. Maidontuotanto on laskenut vajaat neljä prosenttia Suomessa, samalla luomumaidon tuotanto on kasvanut. Lypsylehmämäärä laskee arviolta kolme prosenttia tänä vuonna ja noin kaksi prosenttia ennusteen mukaan vuonna 2022.

Tuottajahinta on aiheuttanut keskustelua, kun Suomessa hinta on pienentynyt ja vastaavasti muualla EU:ssa hinnat ovat nousseet. On kuitenkin huomioitava, että maidon pitoisuudet laskivat kesän aikana, mikä heijastui hintaan. Markkinatilanteen ja kustannuskriisin tuottajahintaindeksi ja tuotantopanosten ostohintaindeksi ovat karanneet kauaksi toisistaan. Kustannukset nousevat, mutta tuottajahinnat ei. PTT:n ennuste nostaa esille samaa eli kustannusten nousu syö maataloustuloa merkittävästi tänä vuonna. CAP27 tukiratkaisun tilanteesta valiokuntatotesi tärkeäksi lypsylehmäpalkkio pitäminen nykyisellään. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinorotuksesta halutaan myös pitää kiinni, vaikka CAP -suunnitelman luonnoksessa esitetään sen poistamista. Ongelma on, ettei sille ole tarjolla riittävää korjausta, mikäli se poistetaan. Eläinten hyvinvointikorvauksen valmistelu on mennyt hyvään suuntaan. Kokonaisuus kohtuullinen, mutta ongelmat ilmenevät yksityiskohdissa. tien myötä. ja esim. ulkoilutoimenpide ei ole käyttökelpoinen kaikille tiloille. Komissio on puuttunut tuotantopalkkioiden maksatukseen liittyviin ehtoihin, mutta tässäkin yksityiskohdat ovat vielä täsmentymättä. Nautarekisterin valtuutusten osalta on ongelmana suomi.fi -järjestelmän monimutkaisuus ja oikeiden valtuuksien antaminen oikeille tahoille on vähintäänkin haastavaa. Ohjeistuksia kerätään MTK:n toimesta ja niistä tullaan viestimään viljelijöille. Brysselissä komissio tarkastelee suurta määrää eläimiin liittyvää lainsäädäntöä. Tässä on mukana mm. ”lypsylehmädirektiivi”, joka tulee laadittavaksi. Tällä hetkellä on jo muniville kanoille, sioille ja vasikoille oma direktiivinsä, joten tämä ei ole siinä mielessä uutta. Eläinten kuljetukseen liittyviä säädöksiä on myös valvottava, jotta otetaan huomioon Suomen olosuhteet. Suomessa tilanne on hyvä mm. kuljetuskalustonosalta.

Millä keinoin tilanne saadaan parannettua? Tuet pitää saada kohdennettua. Tulevaisuuden näkymä on alkanut yhä enemmän mietityttämään. Kuluttajien ostovoiman kehitys vaikuttaa merkittävästi markkinoihin. Kasvipohjaiset tuotteet kasvavat, mutta volyymit ovat edelleen pieniä verrattuna maitotuotteisiin.

Nyt päällä oleva kustannuskriisi on pahempi, kun huonoja vuosia on ollut jo niin monta aiemminkin, minkä vuoksi kassat ovat tyhjiä. Määrän hallinta on varmaan yksi tekijä. Toki edelleenkin on hyvin pärjääviä tiloja, mikä on hyvä muistaa. Tarvitaan positiivista signaalia, sitä on ollut nähtävissä. Sopimus-tuotantomallissa on vasta päästy alkuun, lopettamisten osalta on ratkaistava, jossa tuotantokiintiö on saatava jaettava järkevästi mutta, kenelle niitä annetaan?

KESKI-SUOMI

Joka kolmas siirtänyt laskuja

Maataloustuottajien tilanetta kartoitettiin kyselyllä syyskuun lopulla. Se osoitti MTK-yhdistysten luottamuskyselyssä tehdyille maataloustuottajille Järvi-Suomen alueella. Alueeseen kuuluu myös Keski-Suomi.

Keskisuomalaiset vastaajat ovat kyselyyn mukaan joutuneet pesemään laskunsa maatalouden taloudellisen tilan heikentyneestä kulu-käsitteestä.

Kymmenen prosenttia kyselyyn osallistuneista arvioi taloudellisen tilan tervettä parantavan tulevina vuosina, puolet uskoo sen pysyvän ennallaan ja vajaa puolet odottaa sen heikentyvän.

Keski-Suomen vastaajista joka kolmas kertoo joutuneensa siirtämään laskujensa maksua, kun keho on ollut näin heikko joka toinen.

Vastaajien keskuudessa maatalouden parantamiseksi ovat valinneet MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelman Anja Korhosen mukaan, että mahdollisuuksina nähtäisiin omien työntekijöiden, investointien siirtämisen ja luottamusten vahvistamisen.

MTK: Maatalous on ajautunut vaaralliseen talouskriisiin

Maatalous: Järjestö vaatii, että talouskriisiin joutuneita tiloja on autettava nopeasti. Kauppojen tulisi myöntää joustoja.

Helsinki
Antti Aho/STT, Eija Marjaho

Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK varoittaa, että maatalous on ajautunut vaaralliseen talouskriisiin. Järjestön mukaan laskujen maksaminen on yhä vaikeutunut, ja tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt. Tilan tilanne on huolestuttavasti heikentynyt, ja tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

– Akutissa tilanteessa tilojen on turvaututtava tilojen maksuun, ja tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt. Tilan tilanne on huolestuttavasti heikentynyt.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

Taloudelliset prosurit on tilanteesta alkanut sytyä. Sen vuoksi tilojen tuotantomäärät alkavat heikentyä merkittävästi.

– Kun maataloustuottajien tilan tilanne on huolestuttavasti heikentynyt, tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt.

– On huolestuttavaa, että tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt. Tilan tilanne on huolestuttavasti heikentynyt.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

Maatalouden kustannukset ovat nousseet rajusti luottamustien, rehujen ja energian hintojen kalleimman vuoksi. Eimeritkin maatalouden tilaa huolestuttavasti heikentävät.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

– Akutissa tilanteessa tilojen on turvaututtava tilojen maksuun, ja tilojen tilanne on huolestuttavasti heikentynyt. Tilan tilanne on huolestuttavasti heikentynyt.

– Monella tilalla kyse on väkivalta, että selvittääkö tilanteesta, MTK:n puheenjohtaja Juhana Marttila varoittaa hedelmällisyydestä. Hän on muuttanut maatalouden tilaa ja kyse on elintärkeä tilanteesta. Maatalouden ylläpitäminen onnistuu nyt vain nopeasti.

Järjestön yhteistä viestintää viljelijöiden talouskriisistä. Valtakunnallista tiedotetta Keski-Suomalainen -lehdessä 7.10. täydentää MTK Keski-Suomen viesti, joka pohjautuu Järvi-suomen alueen tilannekyselyyn maakuntamme osuudesta.

Itä- ja Keski-Suomen lihavaliokunta

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa etäyhteydellä. Valiokunta antoi vuoden aikana kolme tiedotetta julkisuuteen ja päättäjille. Lisäksi lihavaliokunta antoi lausunnon Cap-uudistukseen liittyen. Valiokunnan jäsenet osallistuivat MTK:n liha-alan verkostojen toimintaan. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Lauri Jaatinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Paavo Sävilampi Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

Valiokunnan keskeisiä käsiteltäviä asioita olivat mm. koronan tuottaman ravintolasulun vaikutus lihamarkkinoihin ja markkinatilanne laajemmin, Eläinsuojelulain uudistuksen käsittely ja eläintenhyvinvointikorvauksen suunnitellut muutokset ja muut tukiuudistuksen vaikutukset. Keskusteltiin myös kuiviketurpeen saatavuudesta ja hinnasta, valkuposkivanhan tilanne ja lihan tuottajahintojen kehityksestä. Valmisteltiin tukiuudistukseen liittojen kanta IKS-alueella, jossa korvauskelpoisuus, Itä- ja Keski-Suomen erityiskysymykset kuten luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen kohdentaminen oli esillä.

Valiokunta totesi liha-alan pitkittynyt heikko kannattavuus haastaa erityisesti, koska talouden puskureita ei ole. Teollisuuden ja kaupan toimitussopimukset eivät toimi tilanteessa, jossa panoshinnat nousevat. Myös vasikkapula on realisoitunut ja vaikuttaa myös nautatilojen talouteen. Valiokunta totesi, että tunnelma tiloilla on huono ja kannattavuushaaste, ilmastopaineet ja satomenetykset osuvat nyt samaan aikaan. Valiokunnalle esiteltiin Cap27 ohjelmaesitys ja siihen tähän mennessä annetut lausunnot. Valiokunta toisti kantansa, että tuet tulee ohjata ruuan tuotantoon. Uudessa Cap-ohjelmassa valittavasti suunta ei korjaannu. Valiokunnan esitys luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen säilymisestä ei toteutunut Suomen komissiolle antamassa ohjelmassa. Korvauskelpoisuusasiaa on ministeriössä selvittelyssä.

Tehtiin tiedote kuiviketurpeen kohtuuhintaisuudesta ja saatavuudesta sekä tiedote, jossa kuvattiin lihatilojen tilanne ja haettiin ratkaisuja markkinoilta. Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen lihavaliokunta piti ongelman ratkaisun osana toimitus- ja tuotantosopimusten avaamista ja päivittämistä. Sopimusten on varmistettava tuotannon jatkuvuus ja kannattavuus. Sopimukseen tarvitaan ns. kustannuslausuulit, joita on käytössä mm. kuljetusalan sopimuksissa. Teollisuuden ja kaupan välisiä sopimuksia tulee muuttaa pitkien toimitus- ja myyntiaikojen kohdalta.

Valiokunta käsiteli lihatilojen kannattavuuskriisin reagointia ja esityksiä tarvittavista toimenpiteistä. Tilanne on mennyt entistä heikompaan suuntaan. Nautatiloja oli lopettanut ja vasikoista oli alkanut löytyä jo tasapainotilanne. Sikapuolen ongelmat näkyivät porsasruuhkina. Rehuviljan erityisesti ohran riittävyys oli haasteena. Nautapalkkiouudistuksessa on tulossa ongelmia komission kanssa. Ministeri Leppä on pitänyt esillä elintarvikemarkkinalain muutosta, jolla voidaan puuttua epäreiluihin kauppapehtoihin. Muualla Euroopassa kotieläintuotteiden hinnat olivat reagoineet kustannusten nousuun.

Valiokunta antoi tiedotteen Cap-uudistukseen liittyen. Tukiuudistuksen tulee mahdollistaa kotieläintuotannon jatkuvuus kaikilla viljelyalueilla ja luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus säilytettävä. Tukiuudistuksia tehdessä on pidettävä huolta tasapainosta, tuotanto ei keskity ja, että tuella olisi tuotantovelvoite. Kotieläintuottajien esitykset Suomen kantaan tulee huomioida ennen kuin esitys lähtee Suomesta eteen päin.

Itä- ja Keski-Suomen peltokasvivaliokunta

Peltokasvivaliokunta käsiteli MTK:n peltokasvistrategiaa, joka kantaa vuoteen 2040 saakka. Visiona on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kannattava peltokasvintuotanto. Missiona on luoda toimintaedellytykset kannattavalle peltokasviviljelylle ja taata kotimaisen tuotannon kehittymismahdollisuudet. Keskeisiä asioita ovat tasapainoinen viljely, tehokas ja yhtenäinen viljelijäketju ja tasapuolisempi ja neutraalimpi elinkeinopolitiikka.

Tavoitteena on tilanne, jossa ei ole sopimuksetonta viljaa eikä ylijäämävientä. Erikoiskasvien ja öljykasvien viljelyllä on mahdollista pitää viljatasetta tasapainossa. Myös nurmen käyttäminen kierrossa hiilensitojana ja ”latauskasvina” on huomioitava, suositus on 20 % peltoalasta. Digitalisaatio mahdollistaa jäljitettävyyttä, jolla on mahdollista saada lisää hintaa. Valiokunta totesi, että viljantuottajan rooli ei voi aina olla pienin koko ketjussa. Strategiassa on huomioitu tärkeät asiat: luodaan toimintaedellytykset

kannattavalle peltokasviviljelylle ja taataan kotimaisen tuotannon kehittymismahdollisuudet. Moni koee valkuais- ja öljykasvien viljelyn vaikeaksi. Karjatiloilta voi olla potentiaalia esimerkiksi rypsinviljelyyn, sillä tautipaine on vähäinen ja pelloissa on kasvupotentiaalia. Valiokunta keskusteli myös pölyttäjien määrästä ja pölyttäjäpalvelujen tarjonnasta ja hinnasta.

Kesän 2021 satomäärät jäivät erittäin pieniksi ja viljelijöillä oli erittäin vähän myytävää viljaa. Samaan aikaan kustannukset lähtivät jyrkkään nousuun ja kesän 2022 viljelysuunnitelmat ovat monella vielä auki. Valiokunta laati syksyn kokouksensa jälkeen tiedotteen:

MTK-Itä- ja Keski-Suomen liittojen peltokasvivaliokunta kannustaa viljelijöitä suunnittelemaan ensi kevään kylvöt erityisen tarkasti. Tuotantokustannukset ovat kohonneet tämän syksyn aikana ennätysellisen nopeasti ja ensi kevään hankintoja joudutaan tekemään hyvin epävarmassa tilanteessa.

Valiokunta muistuttaa viljelijöitä siitä, että pellon kasvukuntoon pitää kiinnittää erityistä huomiota näin korkeiden tuotantopanosten aikaan, eli kohdistaa panokset vain satovarmoihin lohkoihin, joista saadaan laadukas sato. Viljelysuunnittelussa kannattaa ottaa huomioon pellon muut käyttömuodot esim. viherlannoitusnurmet, joiden ansiosta pitkään viljanviljelyssä olevien peltojen kasvukuntoa voidaan parantaa. Valiokunta muistuttaa, että pellon rakenteen pitää olla kunnossa, jotta hyvälaatuinen sato onnistuu sekä laadultaan että määrältään.

Valiokunnan mielestä kotimaan viljatase on ollut markkinoita vääristävä, koska satokauden vaihtuessa siinä on yleensä ollut 3–4 kuukauden kotimaan viljankulutusta vastaava määrä. Viljatase olisi saatava reaaliaikaiseksi, jolloin sillä ei olisi negatiivista vaikutusta viljanhintoihin satokauden alussa.

Tällä hetkellä hyvälaatuisesta rehurehuviljasta on hyvä kysyntä kotieläinten rehuja valmistavilla laitoksilla. Hinta on tällä hetkellä hyvä, sillä viime kesän sato oli erittäin huono. Valkuaiskasveista erityisesti herneessä on paljon potentiaalia. Herneellä on myös hyvä esikasviarvo.

Itä- ja Keski-Suomen luomuvaliokunta

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa. Kaikki kokoukset olivat etäyhteydellä. Valiokunta osallistui aktiivisesti Cap-uudistuksen valmisteluun ja antoi lausunnon uudistukseen liittyen. Valiokuntalaiset osallistuivat myös valtakunnalliseen luomualan toimintaan. Valiokunnalle tiedotettiin luomualan ja maatalouspolitiikan asioista. Valiokunta teki tiedotteen julkisuuteen ja päättäjille tukiuudistuksen keskeisimmistä asioista luomun näkökulmasta. Valiokunnan esityksen mukaisesti, luomukotieläintuki säilyy pinta-alaperusteisena tukena. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tuomo Tikka Pohjois-Savosta ja varapuheenjohtajana Marisa Hukkanen Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

Valiokunta laati oman toimintasuunnitelman vuoden 2021 alussa ja osallistui luomuohjelman valmisteluun ja etenemisen seurantaan. Valiokunta seurasi Luomun markkinoiden ja kysynnän kehitystä, otti kantaa luomutarkastusmaksuun, puolusti pinta-alaa luomukotieläinravauksen maksuperusteena. Itä ja Keski-Suomen alueella tarvitaan jalostavaa toimintaa luomuviljalle sekä elintarvikkeissa kuin rehussa. Luomuvaliokunta pitää tärkeänä, että maataloustuet on jatkossakin suunnattava ruuan tuotantoon. Biokaasulaitosten nurmisyötteistä tulee uusi nurmen käyttökohde jatkossa. Valiokunta huolehtii ruuantuotannosta ensisijaisemmin, kuin että nurmi ohjautuu energiaksi. Luomu- ja lähiruoka on hyvä pitää esillä kuntavaaleissa. Valiokunta antaa tästä tiedotteen julkisuuteen lähempänä kuntavaaleja.

Valiokunta pohti syksyn kokouksessaan sato- ja reutilannetta valiokunnan toiminta-alueella. Nurmi-sato oli kohtuullinen ja viljasato jäi puoleen normaalista. Myös luomuviljasta tulee pulaa. Todettiin että tilojen kannatta nyt arvioida oma sato mahdollisimman tarkkaan ja päivittää sen mukaisesti talven ruokinta ja hankintastrategia. Siementen hankinnoissa kannattaa olla ajoissa liikkeellä.

Valiokunta piti muutoksia hyvänä, erityisesti iso asia on luomukotieläintukien maksuperusteeseen säilyminen hehtaarikohtaisena. Tukikelvottomien peltojen asia on edelleen ratkaisematta ja siihen odotetaan ratkaisua mm poistuvien peltoalojen korvauskelpoisuuden siirrolla korvauskelvottomille aloille. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinrotus on poisitumassa ja se on tappio monelle luomukotieläintilalle. Iso ja tärkeä asia uudistuksessa on, että sekatilat ovat jatkossakin mahdollisia. Itä- ja Keski-Suomen

MTK liittojen luomuvaliokunta pitää tärkeänä, että luomutuotanto kasvaa markkinoiden mukaisesti. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen poistuminen on luomukotieläintiloille merkittävä heikennys. Luomukotieläintilojen rehuomavaraisuus vaati tavanomaista suuremman peltopinta-alan kotieläinyksikköä kohden. Luomun merkitys kotieläintuotannon jatkuvuuteen Itä- ja Keski-Suomessa on muita alueita suurempi. Kotieläinkorotus tulee säilyttää luonnonhaittakorvauksessa.

Korvauskelvottomia aloja tulee ottaa korvauskelpoisuuden piiriin jo kevään 2022 tukihaussa ns. jonojärjestelmän kautta ja jatkaa järjestelmää uuden ohjelmakauden 2023-2027 aikana niin, että korvauskelvottomien peltojen jonoa voidaan poistaa sitä mukaa, kun korvauskelpoista peltoa poistuu tukihakemukselta. Luomuvälvönnän tilanteesta keskusteltiin, pienten lähimymälöiden joutuminen luomuvälvönnän piiriin on ongelma. Välvönnästä tuleva lisäkustannus voi poistaa luomun valikoimista. Cap-2023- 2027 lausunnoissa on huomioitava luomu ja valiokunta antoi lausunnon ohjelmasta. Tiivistelmä lausunnoista.

Luonnonmukainen tuotanto tukee Cap-tavoitteita, ja se sopii hyvin Järvi-Suomeen. Luomukorvauksen ehtojen tulee olla mahdollistavia ja yksinkertaisia. Luomutuotanto ei saisi alentua vaan luomukorvaukseen on varattava riittävä rahoitus, jotta kasvutavoitteet voidaan saavuttaa. Luomu-tuotannon tulee kasvaa markkinoiden mukaisesti. Luomukorvauksen ehdot eivät saa vääristää tuotteiden markkinoille tuloa tai hinnoittelua. Nykyinen pinta-alaan sidottu korvausjärjestelmä on ollut toimiva ja se tulee säilyttää myös luomukotieläinkorotuksen osalta. Kotieläinkorotuksen eläinyksikköraja ei saa olla 0,5 ey/ha korkeampi.

Luomutilojen kaikki pellot kuuluvat luomuvälvönnän ja kaikella välvönnän kuuluvalla alalla tulee noudattaa luomuehtoja. Luomukorvaus tulee maksaa perustukeen kuuluvan peltoalan mukaisesti. Luomukorvausta ei tule sitoa pellon korvauskelpoisuuteen. Tukitoimenpiteiden on oltava käyttökelpoisia luomutiloille ml. ympäristökorvauksen toimenpiteet.

Tuotantoeläimet on voitava olla tavanomaisessa tuotannossa, vaikka pellot ovat luonnonmukaisessa tuotannossa. Sekatila tukevat luonnonmonimuotoisuutta ja kiertotaloutta. Luomukotieläintuotannon kasvun tulee tapahtua markkinavetoisesti. Kokotilan luomuvaatimus on sekä kansallista, että EU:n luomustrategian vastainen. Tukijärjestelmä ei saa estää luonnonmukaisen tuotannon järkevää, kokonaisvaltaista ja hyvää viljelytapaa. Luomuvälvönnän tulee uudistuksen yhteydessä kehittää yhä enemmän omavälvönnän suuntaan.

Itä- ja Keski-Suomen erikoiskasvivaliokunta

Valiokunta piti kaksi kokousta toimintavuonna. Valiokunnan puheenjohtaja toimi Antti Vauhkonen Etelä-Savosta ja varapuheenjohtajana Antti Tolvanen Pohjois-Karjalasta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Vesa Kallio MTK-Etelä-Savosta., joissa käsitellyt asiat esitetty tässä alla.

Kokouksissa painottui kausityövoima-asiat, markkina- ja tuotantopanostilanne.

Suomessa on jouduttu laittamaan rajoja kiinni koronatilanteen takia, mutta välttämättömän työvoiman saapuminen maahan onnistui MTK-edunvälvönnän tuloksena. Ongelma on ollut lupien käsittelyssä lähitömaissa. Edelleen tehdään töitä myös kotimaisen työvoiman saamiseksi tiloille. Yhtenä keinona on out esillä MTK:n esittämä nuorisoseteli, jolla voitaisiin helpottaa suomalaisten nuorten työllistymistä. Töitä Suomesta -palvelun mahdollisuuksia toimi paremmin ja laajemmin maatilayritysten työvoima asioissa keskusteltiin. Myös lupaneuvontaa kehitetään. Työvoiman tarve on kasvava maataloudessa myös ympärivuotisesti ja talviaikana mm. kotieläintiloilla. Työvoimantarvetta on myös mm. lomituksessa, eläinlääkinnässä yms. Uuden kausityölain osalta olisi hyvä viljelijöiden päästä kommentoimaan, jotta siitä tulisi paras mahdollinen. Paras tilanne olisi, että työntekijä pystyisi tekemään itse tarvittavat paperit sähköisesti. Yhteydet mm. Migriin ovat hyvät, selkeyttäminen prosesseissa on tarpeen ja kausityöluvut tulivat nopeasti tänä vuonna.

Valiokunta keskusteli markkinatilanteesta ja käyttökelpoisten torjunta-aineiden poistumisesta käytöstä. Jostain syystä poistuvien torjunta-aineiden tilalle näyttää tulevan aina kalliimpia aineita, joita pitäisi käyttää suurempia määriä. Tämä johtaa käytännön ongelmiin, kun hinnan takia määrää pyritään pitämään alhaisena, jolloin tulee ongelmia mm. resistenssin kanssa.

Vihannestaimia tulee useista Euroopan maista ja niiden laatu nähdään vasta niiden saavuttua Suomeen. Laadun valvonta on hyvin vaikeaa ja vahingot voivat olla suuria. Marjapuolella on paremmin. Luke on panostamassa Suomenjoella taimituotannon kehittämiseen ainakin marjojen osalta. Saastuneiden taimierien toistuva esiintyminen kertoo siitä, ettei tervetäimijärjestelmä toimi niin kuin sen pitäisi. Sama tilanne siementen osalta. Testausta tulee lisätä ja siinä on oltava viranomaisten mukana.

MTK:n Johan Åberg ja Mika Virtanen kertoivat S-ryhmän kanssa käydyistä keskusteluista liittyen sopimusasioihin ja hinnoittelumalleihin. SOK:lle kerrottiin, että he käyttävät määräävää markkina-asemaa väärin ja siirtävät kaiken riskin tuottajille. Kova huoli tuottajilla on, miten tämä järjestelmä toimii? SOK:n puolelta pahoiteltiin viestintää ja lupasivat järjestää tilaisuuden, jossa asiat käydään tavarantoimittajien kanssa läpi. Halusivat myös käydä vuoropuhelua MTK:n kanssa. Uusi sopimusmalli ei estä paikallisten osuuskauppojen ostoja suoraan paikallisilta tuottajilta. Hinnoista neuvottelu on aina ollut vaikeaa eikä varmaan tule ainakaan helpottumaan. Kaikista epäselvistä kohdista on hyvä olla yhteydessä elintarvikemarkkinavaltuutettuun.

CAP27 -suunnitelman keskeiset vaikutukset puutarhatuotantoon oli esillä toimintavuonna. Tuen tulisi kohdentua tiloille, jotka sitä todella tarvitsevat ja tuottavat sen avulla markkinoille tuotteita. Poliittinen erimielisyys on ohjelman kohdalla keskeistä; entistä enemmän saa tukea siitä, ettei tuota mitään ja tämä vie tukea pois aktiiviviljelystä. Miten aktiiviviljely saataisiin pidettyä prioriteeteissa korkeammalla? CAP-tukivalmistelussa erikoiskasvien vaatimukset huomioitava, mm. turvemaiden muokkauksen erityispiirteet avomaavihannesten osalta ym. Osa viljelijöistä keskittyy markkinoihin ja osa keskittyy optimoimaan tukijärjestelmää. Jälkimmäiset eivät juurikaan tuota mitään eikä peltojen kuntokaan ole aina kovin korkealla tasolla. Asian ympärillä käytävä keskustelu on äärimmäisen vaikeaa.

Markkina-asioissa keskusteluttivat epäreilut kauppatavat. Ongelmana kilpailutusmalli, jossa tuotteiden hinnat määritettiin jo tammikuussa. Toimintamallin ongelmat näkyvät, kun tuotantopanosten hinnat ovat nousseet, eikä tuottajahintaa saada nostettua. Pidemmän aikavälin toimenpiteitä on mm. sopimuskäytäntöjen kehittäminen. Miten saadaan tulevan kasvukauden panokset hankittua ja, millä hintaa uskaltaa kiinnittää tulevan kasvukauden tuotteita.

Satovahinkojärjestelmälle on tarve, mutta vakuutukset eivät ole olleet houkuttelevia viljelijöille. Tilatasolla voi toisaalta tulla totaalivahinko, mutta silti korvausperusteet eivät täyty vakuutuksen ehdoista johtuen. Myös tulovakuuttaminen on mahdollista, jolloin tulojen ja menojen erotusta voisi vakuuttaa. Ongelmaksi tulee pystyä perustelemaan viljelijöille vakuutuksen tarve ja edelleen tämänkin rahoitettaiisiin samasta potista muiden tukien kanssa. Ääriolot lisääntyvät ja tilakohtaiset ja jopa tilan sisäiset vaihtelut ovat erittäin suuria. Tärkeintä olisi, että tuotteesta saadaan riittävän suuri hintaa, jolla voidaan kerätä puskuria.

Lannoitteiden saatavuus ja hinta vuodelle 2022 on akuutti ongelma. Hinnan lisäksi saatavuuskin voi muodostua ongelmaksi. Tiloilla olevien lannoitteiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Puutarhalannoitteita on ainakin hetkeksi hävinnyt listoilta, mutta todennäköisesti palaa, kunhan katsovat paljonko uskaltavat hintoja nostaa. Tilanteet muuttuvat niin nopeasti, etteivät pysy hinnoittelussa mukana.

Epävarmuus on iso tekijä, joka painaa viljelijöitä tällä hetkellä. Myöskään jatkajia ei puutarhapuolelle ole tällä hetkellä tulossa.

Itä- ja Keski-Suomen elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta

Itä- ja Keski-Suomen elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui 2 kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Riku Kalmari MHY Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Kimmo Ihalainen Etelä-Savosta ja sihteerinä Jari Rouvinen MTK-Pohjois-Karjalasta.

Ensimmäisen kokouksen teemoina olivat kausityövoiman saatavuus ja töitä Suomesta Oy:n tilanne, JTF ja elvytysrahat, yksityistiekyselyn tulokset, turpeen tulevaisuus ja valiokunnan tulevat painopisteet. Valiokunnan painopisteistä yrittäjyys asioiden lisäksi metsäedunvalvonta paikallisesti nähtiin tärkeäksi. Erityisesti metsäomaisuuden päätymistä rahastoille halutaan hillitä. Esillä toimintavuonna olivat myös valiokunnan toiminnan kehittäminen.

Valiokunnan kehittämisessä työkenttä nähtiin erittäin laajaksi, joka vaikeuttaa asioihin paneutumista syvällisemmin. Tämän vuoksi ehdotettiin teemakokouksia keskusliiton valiokunnan mallia seuraten. Ensimmäiseksi teemaksi valittiin yritysrahoitus. Teemakokousten lisäksi valiokunta pitää jatkossa myös etäkokouksia tarpeen mukaan, joissa käydään läpi ajankohtaiset asiat tai otetaan kantaa johonkin yksittäiseen asiaan.

Kausityövoiman osalta Töitä suomesta Oy oli saanut kausityövoiman ja koronaturvallisuus asiat malli- leen viranomaisten kanssa. Koronatestit tehtiin lähtö- ja saapumispäässä ja työntekijät kuljetettiin ti- loille omilla kyydeillä. Koronaturvallisuustilanne oli kokonaisuudessaan edellisvuotista parempi. Töitä Suomesta Oy oli myös puhelinneuvontaa kausityövoimaa koskien. Urasivuston kautta luotiin verkostoja maaseudun osaajista ja kerrottiin avoimista työpaikoista maalla. Sivulla saa palvelua myös venäjäksi, englanniksi ja ruotsiksi. Myös maaseutuyritykset voivat luoda yrityskohtaisen rekrytointisivuston uu- teen palveluun. Valiokunta teki myös aloitteen kausityövoiman asumisinvestointien saamiseksi inves- tointituen piiriin

Koronaelvytyksen osalta MTK on esittänyt maakunnallisiin JTF (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) ohjelmiin ja elvytyspakettiin mm. Biokaasu- ja laajakaistainvestointeja sekä rakennusinvestointien luv- itusten helpottamista. JTF:n ongelmana on, ettei helpota turveyrittäjien tilannetta, rahat on suunnat- tava turvetta korvaavaan TKI-toimintaan ja esim. suoalueiden ennallistamiseen. DNSH (do no significant harm) periaate on mukana kehittämistoiminnassa, se vaikeuttaa hyväksymistä. Suurin osa rahoituk- sesta kohdistuu vuosille 2022–24 sekä osittain koko ohjelmankauden rakennerahastojen rahoitukseen.

Turpeen alasajo jatkuu suunniteltua nopeammin. MTK pyrkii saamaan jatkoaikaa turpeen käytölle ai- nakin pienempiin kunnallisiin polttolaitoksiin. Samalla pyritään turvaamaan kuivike- ja kasvualustatur- peen saatavuus siirtymäkaudelle.

Maakunnallisten maaseutuohjelmien valmistuttua, pyritään saamaan liikkeelle hyviä kehityshankkeita ja pääsemään mukaan myös kansainvälisiin verkostoihin esim. EIP ryhmissä.

Maatalouden kustannuskriisi -keskustelussa nousivat esille pankkien tiukat lainoitusehdot, vakuusar- vot, viivästyskorot, kannattavan investoinnin määrittely ja ennen kaikkea tuottajahintojen ja tuotanto- kustannusten epäsuhta. Pankit ovat ryhtyneet vaatimaan kaksinkertaista kirjanpitoa myös pienempiin investointeihin, ja hankkeen kannattavuuden osoittaminen on entistä hankalampaa. Pankkien alueel- listuminen on yhtenä syynä, yrittäjien ja maatalouden tuntemus vähenee ja päätökset tehdään pelkkien lukujen pohjalta. Valiokunta päätti siirtää ongelman työstettäväksi ”talouden pyöreään pöytään”, jo- hon kuuluvat ainakin Pro-Agria, pankit, teollisuuden alkutuotanto, tilitoimistojen edustus. Tavoitteena on saada aikaan yhtenäinen laskentamalli ja investointien rahoituksen reunaehdot. Tätä asiaa viedään eteenpäin Pohjois-Savon MTK:n innostu tiedosta hankkeen kanssa.

Omaisuuksien suojan osalta keskustelussa nousi esille erityisesti EU:n komission metsäpolitiikka. Metsä- vaikuttaminen on tärkeää tällä hetkellä, muutoin on vaarana omaisuuden suojan mureneminen ja met- sän taloudellisten käyttömahdollisuuksien vaarantuminen. Taksonomia ja ”do no significant harm” pe- riaatteet ovat tärkeää tarkastella myös kokonaiskestävyyden näkökulmasta.

Vastinparien löytäminen maakunnittain nähtiin myös tärkeäksi. Eli valiokunnan kannanotot ja linjauk- set pitää saattaa kussakin maakunnassa tapauskohtaisesti vastinparin tietoon ja pyytää tarvittaessa myös neuvonpitoa asiasta.

CAP27 valmistelun tilanne oli esillä myös tässä valiokunnassa marraskuussa 2021. Kansallista esitystä komissiolle tehtiin silloin. LFA:n kotieläinkorotuksen säilyttämisestä ja ilmastotoimien määrästä ja ra-

hoituksesta oli esillä. Todettiin hallitusohjelman kirjauksen aktiivituotannon huomioimisesta tukiratkaisussa näyttää jäävän taka-alalle. Aikataulu käsittelyn osalta komissiossa ja Suomessa on tiukka ja on mahdollista, että toimeenpano viivästyy vielä vuoden 2023 alusta

Itä- ja Keski-Suomen kuluttajavaliokunta

Valiokunta kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Riikka Hänninen ja varapuheenjohtajana Harri Tuomainen, molemmat Pohjois-Savosta sekä sihteerinä Amanda Vesiaho MTK-Keski-Suomesta.

Valiokunta ideoi kuluttajatyötä Itä- ja Keski-Suomen alueella. Esitettiin kampanjaa, jossa kohdennetaan kuluttajatyötä isojen teiden varteen pelloille, esimerkiksi Hyvää Suomesta -lippuja. Esitettiin myös tarroja työkoneisiin mm. teksteillä ”tööttää, jos syöt suomalaista ruokaa!”, ”Tässä tehdään suomalaisille ruokaa!”, ”Matkalla kasvatamaan suomalaista ruokaa!” jne. Pellolle voisi lisätietona antaa, mitä pellolla kasvaa tai, mihin sato matkaa sadonkorjuun jälkeen.

Suonenjoella on ollut kuluttajille rastiratoja, Laukaassa keskusta-alueella kesälampaita. Eläkeläisille järjestetään Pohjois-Savossa navettavierailu etänä, kohteina oli ainakin hevostila ja maitotila. todettiin ideoiden runsaus ja päätettiin tehdä yhdistyksille yhteinen ohjeistus.

MTK:n ruokamarkkina-asiantuntija Heidi Siivonen vieraili valiokunnan toisessa kokouksessa, ja kertoi ajankohtaisista kuluttajatyön asioista. Kokkaa kotimaista -kampanjan tavoitteena on tavoittaa 8. luokan oppilaita jopa 10 000. Kampanjaa on päivitetty viime vuoden palautteen perusteella.

Siivonen kertoi myös MTK:n materiaalia uudistamisesta, myös sähköiseksi versioksi. Tavoitteena kehittää materiaalia opettajien kanssa. Valiokunnassa keskusteltiin, että kuluttajien suhtautuminen kotimaiseen ruokaan on positiivista, mutta se ei kuitenkaan näy tuottajan kukkarossa. Korona-aika on selvästi nostanut kotimaisen ruuan arvostusta. Mm. puheet kotimaisen ruoantuotannon alasajosta pohjoisen olosuhteiden ja kannattamattomuuden takia vähenivät merkittävästi. Pohdittiin myös kuluttajatyön tuloksia, kun maatalouden kannattavuus on yhä huono. Onko onnistuttu kuluttajatyössä? Olisiko tulevaisuuden kuluttajatyön tavoitteena korostettava tuottajahintoja? Kuluttajaa lähestyttäessä on tuotava enemmän esille tuottajan osuus tuotteen hinnasta. Todettiin myös, että syyllistäminen ei kuitenkaan auta tässä keskustelussa.

Päätettiin perustaa työryhmä Peltokyltit-kampanjan suunnitteluun. Kevään 2022 luottamushenkilöpäivillä esitellään suunnitelma.

Kokkaa kotimaista -kampanjan toteutuksesta IKS-alueella keskusteltaessa, todettiin, että kampanjan toteutusta ja ohjeistusta on paranneltu ja helpotettu. Tässä vaiheessa syksyä ei tarkkaa tietoa, kuinka yhdistykset lähtevät mukaan. Todettiin, että tiedotetaan yhdistyksiä vielä aktiivisesti. MTK toteutti vuoden 2020 tavoin vuonna 2021 Kokkaa kotimaista -kampanjan. Opetusmateriaali oli kohdennettu kahdeksannen luokan valinnaisaineryhmille ja soveltui 90 minuutin oppitunniksi. Kampanjan esiintuonti oli MTK-yhdistyksen tehtävänä. Kokkaamisesta ja herkuttelusta huolehtivat opettajat ja oppilaat.

Kuten eteenpäin katsovassa MTK:n Tulevaisuusasiakirjassa sanotaan, ”tulevaisuuden kuluttajia kiinnostaa yhä enemmän, mitä he syövät sekä miten ja missä ruoka on tuotettu.” Ruokakasvatus onkin koko ajan yhä tärkeämpää, sillä lasten ja nuorten ymmärrys ruuasta ja sen matkasta pellolta ruokapöytään

on heikentynyt samalla, kun ruuan valmistaminen alkuperäisistä raaka-aineista on vähentynyt. Myöskään ruuan vaikutusta ympäristöön, terveyteen ja hyvinvointiin ei ymmärretä riittävästi.

Itä- ja Keski-Suomen osaaminen ja hyvinvointivaliokunta

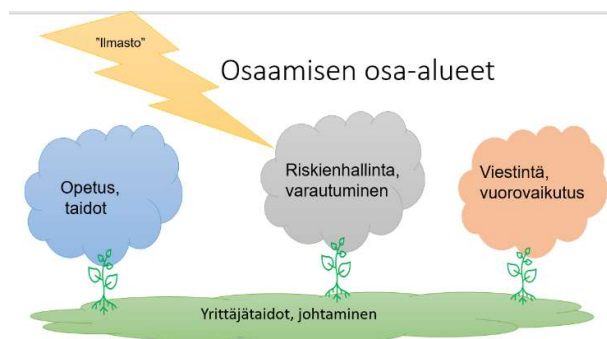
Osaamisen ja hyvinvointivaliokunta paneutui pohtimaan työpajatyöryhmissä ryhmätyöllä siitä, mikä on keskeistä valiokuntatyössä sekä niiden erityispiirteet etenkin Itä- ja Keski-Suomea koskettavia asioita. Työpajatyöskentelyssä syntynyt pohdinta tuotti oivalluksen kuinka toisiinsa kietoutuneita asioita osaaminen ja hyvinvointi ovat. Niiden välillä on vahvoja siteitä sekä syy- seuraussuhteita. Johtaminen ja osaaminen ovat keskeistä tekijöitä taloudellisen tuloksen saamisessa. Talouden hoitamiseen on hyvinvointia laajempi asia. Keskeistä on työstä saatava palkka ja tuotteiden hinta ja niiden kehittyminen ja toimeentulon turvaaminen. Taloudellinen ahdinko ja jatkuva huoli liittyy usein kuormittumiseen, henkisiin paineisiin sekä ammatin ja oman työnarvostamiseen. Myös ympäristö- ja ilmastotyö koetaan rasitteena, joka ei ole parantanut taloudellista tulosta, vaan tuonut lisäpainetta yhteiskunnan puolelta.

Hyvinvointi-työpajaryhmän tuloksena syntyi neljän aihealueen kokonaisuus, joihin laadittiin sisällöt. Yrittäjä on tärkein voimavara, ja työkyvystä on pidettävä huolta monipuolisesti. kannattavayritystoimintaa ylläpitää työkykyä. Yrittäjällä tulee olla vapaa-aikaa ja mahdollisuuksia huolehtia itsestään. Perhe- ja parisuhde koettiin yhdeksi tärkeimmistä hyvinvoinnin ylläpitäjistä ja sen merkitys on suuri. Ammatin arvostus on monitahoinen asia, johon tarvitaan järjestön panostusta joka tasolla. Yhtenäinen ja yhdessä tehty työ pitäisi saada näkyväksi. Ryhmä ideoi vaikuttamisen

keinoja ja viljelijöiden työn tuomista näkyväksi ja arvostetuksi. Viljelijän sosiaaliturvan tulee lähteä elämäntien mukaisista palveluista ja olla tasavertainen muihin ihmisiin nähden. Viljelijää palvelisi työ-uraeläke-ajattelu.

Osaaminen -työpajan tulosten esittelystä valiokunnan jäsenet vaikuttamisen kohteiksi maakunnat ja niiden oppilaitokset. Itä- ja Keski-Suomen alueella koettiin tehtävän korostuvan. Maaseudun yrittäjän ulkoiset osaamisen tarpeet ovat kasvaneet, taloustaidot ja yrittäjien erilainen taso on haaste. Oletettavissa on, etteivät kaikki pärjää vaatimusten kanssa se tuo osaltaan jaksamisongelmia. Yrittäjätaitojen kasvattaminen ja yrityksessä on monen suuntaisia muitakin koulutustarpeita omia ja työntekijöiden ja valiokunnalla niissä roolia. Sidosryhmien yhteistyöryhmien toimivuuden edistäminen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen alueelta toiselle on hyvää valiokuntatyötä. Varautuminen ja riskienhallinta on myös osaamisasia. Valiokunta oli tyytyväinen työhönsä ja pitivät työpajaa onnistuneena ja tehtävänsä pohdintaa arvokkaana.

Valiokunta laati seuraavan vuoden toimintasuunnitelman, keskusteli maatilayrittämisen kannattavuuden ongelmista ja ratkaisuista. Tuottajahintojen nosto olisi vaikuttavin ja tehokkain tapa parantaa tilannetta. Lomituslain ja hallintomallin valinnasta, CAP 27 valmisteluista keskusteltiin. Itä- ja Keski-Suomen osaaminen ja hyvinvointialueella lomituksen paikallisyksiköiden muutostilannetta kartoitettiin ja jaettiin yhteinen huoli lomittajista ja heidän riittävydestä, jaksamisensa ja ammattitaidon ylläpitämisestä. Perhevapaaudistus on tuomassa hyvää, sosiaaliturvauudistus on iso työmaa. Todettiin maatalojen varautumisen taso ei ole kovin hyvällä tolalla. Tämä on tullut esiin Väliä viljelijästä projektissa. Melan lanseeraama sovellus yrittäjän sähköisestä yhteydestä työterveyshuoltoon. Hyvät järjestelmät ovat

tarpeen, viljelijöiden työterveyteen osallistuminen on laskenut merkittävästi. Asta Suomi Jamkista kertoi maaseutuyrittäjien pari- ja ihmissuhdetyöstä tulleiden kokemusten ja työvälaineiden tuoneen apua maaseudun ihmisille. Merkityksellistä on toiveikkuuden ylläpitäminen ja ymmärrys hyvän arjen merkityksestä. Tiloilla on näkyvissä myös huonoa ja jopa periytyvää, suomi tiivisti sen pärjäämisen eetoksessa. Yleistä on myös tunne- ja sosiaalisten taitojen heikkous, puhumattomuuden kulttuuri, kiire ja loputon raataminen. Maatilalla yrittäminen ja muu elämä kietoutuu yhteen, ja niitä ei eroteta toisistaan ja myös oma uupuminen jää huomaamatta. Itsetunto ja -tuntemus sekä itsensä johtaminen ovat toisiinsa liittyviä asioita. On tärkeää tehdä ennakoivia huoltoja itselle ja ihmissuhteille, kuten koneille tehdään, tavoitteena uudistaa itseä ja suhdetta. Huomiointia, kiitosta, asioista keskustelua ja ”pöyhimistä” tarvitaan uudistumiseen. Anteeksi pyytäminen ja myös anteeksi antaminen on tärkeää, kertoi Asta, joka on tehnyt pitkän uran auttamistyössä. Välitä Viljelijästä-projektin ohessa on alkanut työkyvyn kordinaatiotoimintaa. Välitä Viljelijästä hankkeesta todettiin sen olevan työtä, josta tekeminen ei lopu.

Valiokunta kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa, ensimmäinen kokous järjestettiin verkkoyhteydellä ja toinen onnistui läsnäolotapaamisena. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Sanna Hämäläinen Etelä-Savosta.

Itä- ja Keski-Suomen jäsenpalveluliikunta

Jäsenpalveluliikunta kokoontui kerran 1.2.2021 Teams -etäyhteydellä. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Harri Tuomainen MTK-Pohjois-Savosta, varapuheenjohtajana Sari Haapamäki Mhy Keski-Suomesta ja sihteerinä Sirpa Kukkonen MTK-Pohjois-Karjalasta

Kokouksen alussa Tiina Sidensnöre piti tilannekatsauksen Oiva -jäsenrekisteripalveluista. Projekti on jäljessä aikataulusta. Datan kanssa on ollut ongelmia, jotka ovat vaikuttaneet muihin toiminnallisuuksiin. Alustavaa laskutuspäivämäärää on siirretty. Tavoitteena on saada jäsentiedot kuntoon. Vanhan jäsenrekisterin käyttöoikeutta jatkettiin kuukaudella ja se päättyi helmikuun loppupuolella.

Yhdistysten laskutustietojen tarkastus ja korjaus oli tehtävä 22.2. mennessä. Tiedoissa oli päivitettävä jäsenmaksu, tilinumero, yhdistyksen yhteystiedot, jäsenyystiedot, laskutusperusteet, kuten peltohehtaarit, eläinyksiköt tai henkilötyövuodet sekä metsähehtaarit. Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen alueen yhdistyksistä 71 yhdistyksestä alle puolet ovat käyneet laskutustietoja kokouspäivään mennessä. Mhy yhdistysten tilanne on huomattavasti parempi.

Uudet käyttäjätunnusasiat hoitaa oivapalvelu@mtk.fi. Viestiin laitettava käyttäjän nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero ja rooli yhdistyksessä. Käyttäjätunnusten myöntämisen edellytyksenä on hyväksytysti suoritettu tietosuojakoulutus Moodlella <https://moodle.mmg.fi/mtk/login/>. Omat tietosuojakoulutukset on tuottajayhdistyksille (MTY) ja metsänhoitoyhdistyksille (Mhy).

Keskusliiton jäsenpalveluliikunnan kuulumisia kertoi Tuomo Tikkanen. MTK:n jäsenpalveluliikunnan alla olevan EU-avustajatyöryhmä on kehittämässä MTK:n EU-avustajatoimintaa. Suunnitteilla on kysely EU-avustajille (toimintakaudet 2015–2020) Kyselyllä haetaan suurempia linjoja EU-avustajan kokeneisuudesta ja olisivatko he sitoutumassa tähän palveluun jatkossa.

Keskusliiton ja alueellisten jäsenpalveluliikuntien yhteiskokoukseen, osallistuivat IKS alueelta Sari Haapamäki ja Sirpa Kukkonen. IKS alueen terveisinä olivat, että Oiva-asiat ja erityisesti jäsenasiat vievät tällä hetkellä eniten työaika. Toiminta ollut selviämistaistelua. Tulevaisuudessa maatalous- metsätalous- yhteistyö edunvalvontakentällä alueellisesti pitää hyödyntää (MHY/MT-yhteistyö). Kokouksessa kuultiin lyhyen tilannekatsauksen jäsenmaksulaskutuksesta. Vuoden 2021 laskuja on vielä osa lähettämättä. Ensi vuodelle on suunnitteilla jäsenhankintakampanja ja Tervetuloa Järjestöön-paketti. Oivan data on nyt paremmassa kunnossa.

EU-avustajatoiminnan kehittämisen tilannekatsauksessa kuulimme kyselyn analyysiä. Palvelu on tärkeä ja sen pitää säilyä MTK:n sisällä (ei ulkoisteta), mutta kaipaa kehittämistä. Nykyisellä vakuutusjärjestelmällä jatketaan vuoden 2022 loppuun saakka. Keväällä 2022 pitäisi saada päätös uuden järjestelmän sisällöstä, laajuudesta ja käytännön toteutuksesta mm. uusien avustajien rekrytointien ja vakuutusturvan osalta.

MTK Keski-Suomen jäsenet 31.12.2021

	Jäsentilat 2021/ Vastuuhenkilö	Perheenjäsen	Muut jäsenlajit	Henkilöjäsen	Kaikki jäsenet 2021	Kaikki jäsenet 2020
MTK-Hankasalmi	137	188	5	7	337	364
MTK-Jou-Lu	149	225	0	11	385	320
MTK-Jyväskylä	70	80	6	18	174	184
MTK-Jämsän Seutu	247	336	0	3	586	604
MTK-Kannonkoski	49	104	0		153	162
MTK-Karstula	74	115	2	6	197	218
MTK-Keurusseutu	171	273	3	6	453	478
MTK-Kinnula	48	44	0	3	95	96
MTK-Kivijärvi	24	47	0	6	77	89
MTK-Konnevesi	160	197	1	6	364	380
MTK-Korpilahti-Muurame	182	234	1	9	426	450
MTK-Kyyjärvi	70	103	1	3	177	189
MTK-Laukaa	195	236	3	10	444	476
MTK-Petäjävesi	59	68	1	4	132	146
MTK-Pihtipudas	97	157	1	10	265	282
MTK-Saarijärvi	206	244	7	11	468	469
MTK-Toivakka	48	56	0		104	106
MTK-Uurainen	61	113	1	6	181	187
MTK-Viitasaari	116	169	4	5	294	306
MTK-Äänekoski	142	275	4	15	436	513
	2 305	3 264	40	139	5 748	6 019

Taulukko 2: MTK Keski-Suomen jäsenyhdistykset ja jäsenmäärät vuonna 2021. (Lähde: jäsenrekisteri Jaicom)

Yhteisöjäsenet

Osuuskunta Maitosuomi, Alueosuuskunta Itämaito, Osuuskunta Pohjolan maito, Osuuskunta Tuottajain Maito, Osuuskunta Maitomaa, Osuuskunta Lihakunta, Metsäliitto Osuuskunta, Itikka Osuuskunta, Osuuskassa Keskimaa, Keski-Suomen Osuuspankki ja LähiTapiola.

Piispalassa 17.11. kahdeksan MTK-yhdistystä pitivät yhdistetyn kokous- ja virkistyspäivän yhdessä Välitä viljelijästä projektin kanssa.

MTK Keski-Suomen tilinpäätös 2021

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.	2021	2020
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Varsinaisen toiminnan tuotot		
hankerahoitus	9809,18	
Tuotot yhteensä	35 918,20	63 595,61
Kulut		
Varsinaisen toiminnan kulut		
Kulut yhteensä	245 471,01	346 468,44
Varsinaisen toiminnan kuluja jäämä	-209 552,81	-282 872,83
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksutuotot	200 348,00	333 210,00
Muut varainhankinnan tuotot	8 524,07	12 545,45
Varainhankinta yhteensä	208 881,07	345 755,45
SIOJITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	23 862,19	23 278,79
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-8 359,75	-7 222,79
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	15 502,44	16 056,00
Satunnaiset kulut		
Muut avustukset	2 750,00	5 717,00
Tilikauden tulos	17 580,70	84 655,62
TASE 31.12.		
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	5 319,93	6 389,88
Sijoitukset	590 874,78	543 020,36
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	25 371,00	41 303,97
Rahat ja pankkisaamiset	54 744,54	74 796,96
Vastaavaa yhteensä	675 990,30	665 511,17
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Rahastopääoma	450 285,08	450 285,08
Ed. tilikausien ylijäämä	170 577,45	85 921,83
Tilikauden ylijäämä	17 580,70	84 655,62
Oma pääoma yhteensä	638 443,23	620 862,53
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	37 547,07	44 648,64
Vieras pääoma yhteensä	37 547,07	44 648,64
Vastattavaa yhteensä	675 990,30	665 511,17

Toimintakertomus 2021 Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö

Hallinto

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiön hallitus piti kokoukset kaksi kertaa. Säätiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna mv Kalle Hankamäki (pj) Jämsästä (varalla Rauno Hyvönen Laukaasta), mv Jarkko Pakkanen (varapj) Jyväskylästä (varalla Minna Häkkinen Muuramesta) sekä MTK Keski-Suomi ry:n johtokunnan nimeäminä edustajina mv Tomi Ahonen Uraisilta (varalla Paavo Hienola Jämsästä) ja mv Juhana Jalkanen Laukaasta (varalla Jani Rantanen Joutsasta). Säätiön sihteerinä ja asiamiehenä toimi Minna Kepponen.

Säätiön omaisuus

Säätiö omistaa hyvässä kasvukunnossa olevaa metsää yhteensä 157 ha vuosikasvu on vuonna 2016 laaditun metsäsuunnitelman mukaan 1 134 m³. Tilat sijaitsevat Äänekosken Sumiaisissa ja Petäjävedellä. Metsä Board Oyj:n osakkeita on 4 311 kpl. Metsäliitto osuuskunnan osuuspääomaan on sijoitettu 67.495 e.

Säätiön omistaman Kiinteistö Oy Maatalon huoneiston kokonaispinta-ala on 186,5m². MTK Keski-Suomi ry, MTK ry ja Mhy Keski-Suomi ovat tiloissa vuokralaisina. Säätiöllä on myös osuus Maatalon yhteisistä tiloista.

Säätiön myöntämät avustukset

Säätiö myönsi toiminta-avustuksia yhteensä 8.050 euroa avustuksina ja stipendeinä tuottajajärjestöille ja alan opiskelijoille.

Sumiaisissa paikallinen metsästysseurue kaatoi säätiön maille hirven ja sopimuksen mukaan metsästysmaan vuokra maksetaan riistatuotteena. Säätiö lahjoitti saadun maanomistajan lihakappaleen Äänekosken seurakunnalle Sumiaisiin.

Lähipiiritoiminta

MTK Keski-Suomi ry:lle säätiön perustajana on myönnetty em. toiminta-avustusta säätiön säädekirjan mukaiseen toimintaan.

Tilikauden tulos

Säätiön tilinpäätös osoittaa tilikaudelta ylijäämää 56.164,93 euroa, joka siirrettiin säätiön ylijäämävaroihin.

MTK Keski-Suomi ry on syyskokouksessaan valinnut säätiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi vuodelle 2021 Tilintarkastus Riuttanen Oy:n ja varatilintarkastajaksi SYS Audit Oy:n.

Jyväskylässä 26.1.2022

Keski-Suomen Maataloustuottajain Säätiö sr hallitus

Viljelijän osuus luomuruisleivästä = 0,21€/kg

Muut: 4,27€/kg

Alv: 0,63€

Kuluttajahinta: 5,11€/kg

SLC

MIKSI SE, JOKA TEKEE ENITEN, SAA VÄHITEN?

TUOTTAJAN OSUUS

NAUDAN JAUHELIHA (10%)	3,19€/KG
BROILERIN RINTAFILEE	1,32€/KG
BROILERIN KOIPIREISI	1,32€/KG
LATTIKANANMUNA A-LUOKKA	1,11€/KG
PORSAAN KASSLER PALA	1,66€/KG
LUOMURUISLEIPÄ	0,21€/KG
OLUT	0,04€/L
KAURAJUOMA	0,07€/L
PERUNA	0,18€/KG

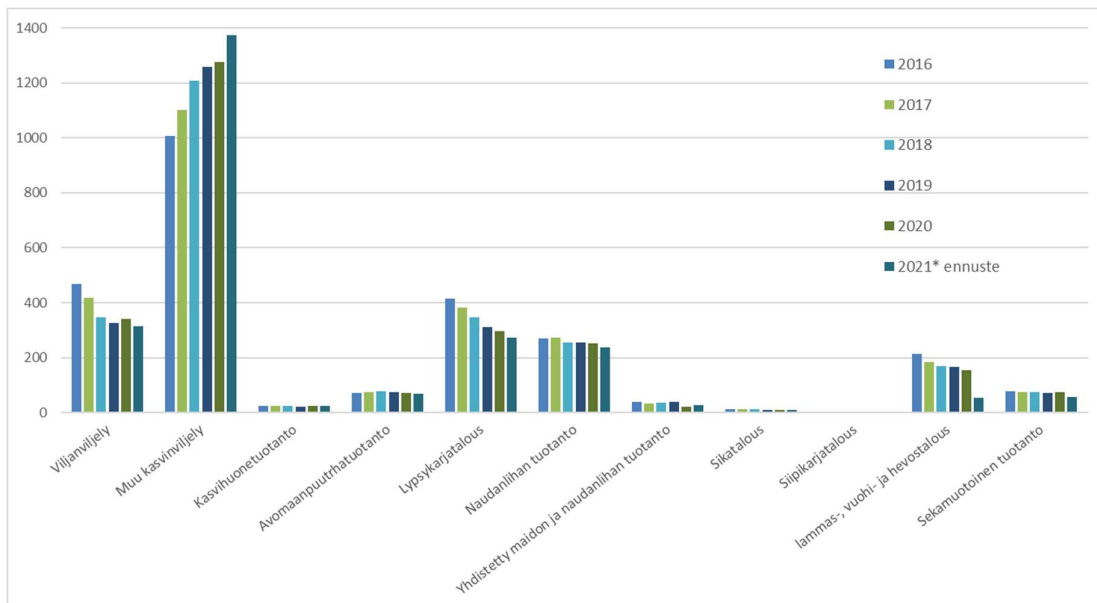

SLC

Tämä kysymys on ikävä kyllä edelleen ajankohtainen! Sen osoitti 17.11. pidetty valtakunnallinen kampanjapäivä.

Maatalouden rakenne Keski-Suomessa

Keski-Suomen maakunnassa oli yhteensä 2439 maatilaa vuonna 2021. Vuoden aikana on tilamäärä vähentynyt 85 tilalla Luken tietojen mukaan. Tilamäärän vähenemisen lisäksi tapahtuu toimivien maatiilojen rakenteessa muutoksia. Oheinen tilasto vuosilta 2016-2021 kertoo, että vuosien välisenä aikana on 141 lypsykarjatilaa luopunut maidontuotannosta. Naudanlihantuotannossa väheneminen on maltillisempaa ja 41 tilaa on luopunut ajanjakson aikana lihakarjan pidosta. Vuosien 2020 ja 2021 välinen väheneminen tilamäärässä on ollut 23 maitotilaa ja 17 naudanlihatilaa. Kokonaisuutena kotieläintuotantoa harjoittavista maatiiloista on vuosien 2016-2021 välisenä aikana poistunut yhteensä 372 maatilaa, vuosien 2020 ja 2021 peräti 153 kotieläintilaa on lopettanut eläintenpidon. Kasvinviljelytilojen määrä on kokonaisuutena kasvanut 71 tilalla vuosien 2016 ja 2021 välisenä aikana. Tarkastelujaksolla muutos on ollut 45 kpl kasvinviljelytilaksi siirtynyttä maatilaa.

Taulukko 3: Maatalous- ja puutarhayritysten lukumäärä tuotantosunnittain vuosina 2016-2021. (Lähde: Luke/tilastot/rakenne)

Maatalousmaan käyttö Keski-Suomessa 2021

Vuonna 2021 Keski-Suomessa maatalousmaata oli 91 600 ha, josta viljelykasvien käytössä 90 600 ha. Keski-Suomessa on poistunut maatalousmaata käytöstä vuosien 2013-2012 välisenä aikana liki kaksi tuhatta hehtaaria. Tarkastelujaksolla maatalousmaan pinta-ala oli suurimmillaan vuonna 2015 ja siitä vähennystä on liki kolmetuhatta hehtaaria.

Vuosi	Leipävilja	Ohra	Kaura	Rypsi ja rapsi	Nurmet alle 5 v.	Ruoko-helppi	Kesanto	LH -pellot	Viljelty ja kesantoala yhteensä*	Käytössä oleva maatalousmaa yhteensä
2013	2,7	13,9	16,2	1,2	39,1	1,7	14,4	7,1	92,5	93,5
2014	3,1	15,1	14,3	0,8	39,3	1,7	14,9	7,0	92,8	93,8
2015	3,1	14,6	13,4	1,2	39,4	1,1	15,9	10,3	93,4	94,5
2016	2,4	13,5	13,6	1,3	41,6	1,0	14,8	9,9	92,9	94,0
2017	2,7	12,9	13,1	1,3	43,2	0,8	14,1	9,2	92,5	93,7
2018	1,8	12,8	12,1	0,9	46,3	0,7	13,6	8,8	92,6	93,8
2019	2,7	13,1	10,9	0,7	47,6	0,6	12,3	8,4	92,5	93,7
2020	2,2	13,1	12,1	0,9	47,7	0,4	11,3	7,4	92,5	93,5
2021	1,9	12,8	11,0	0,9	47,8	0,5	11,0	6,9	90,6	91,6

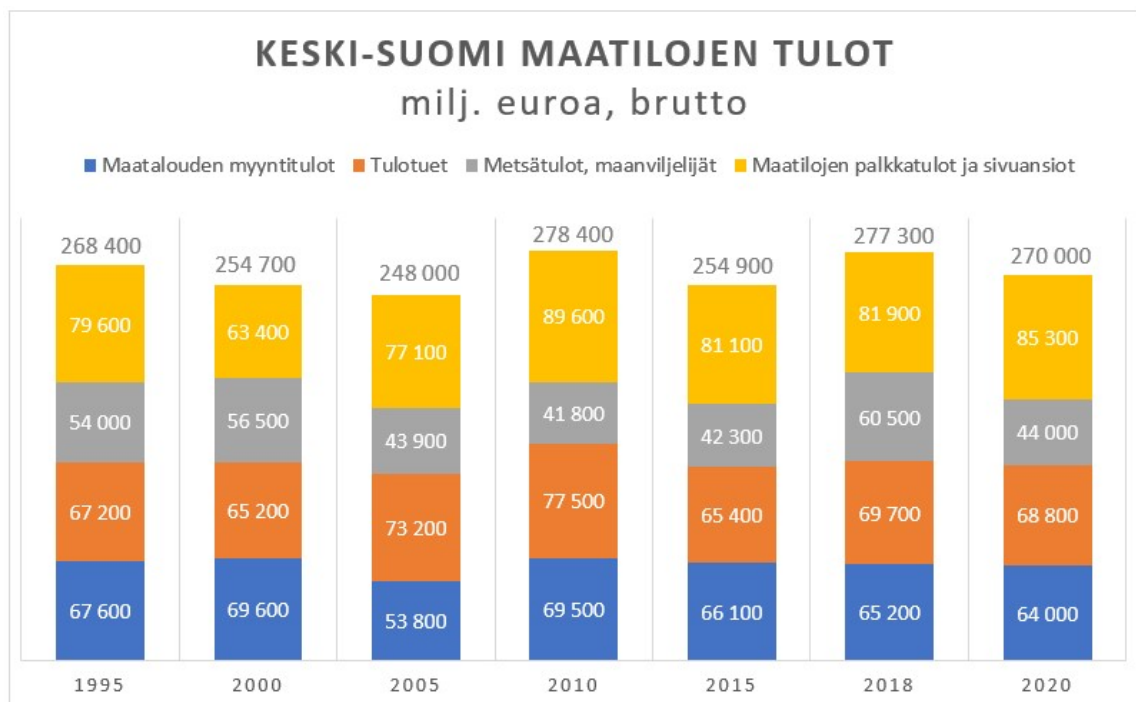
Taulukko 4: Keski-Suomen maatalousmaan käyttö 2013-2021. Kokonaispeltoala, ei ole em. taulukon pellonkäyttölajien summa (Lähde: Luke/tilastot/tuotanto)

Pääviljalajien kokonaisviljelyala oli 25 700 ha toimintakertomusvuonna, se väheni 1 700 ha edellisvuodesta. Alle 5-vuotta vanhaa nurmea eri käyttölajeissa oli yhteensä 47 7800 ha. Tilaston aikajaksosta on

havaittavissa selkeä nurmialan kasvu, joka on 8 800 hehtaaria enemmän kuin kymmenen vuotta sitten. Öljykasvien viljelypinta-ala on noussut hiljalleen sitä, kun se romahti sateisen katovuoden 2017 jälkeen. Ruokohelpi on poistumassa pikkuhiljaa viljelyalasta ja muiden viljelykasvien; kumina, härkäpapu, herne puolestaan kasvaa, mutta niiden merkitys viljelymaan käyttömuotona on marginaalinen.

Maatilojen rahavirrat Keski-Suomessa

MTK toteuttaa maatilojen rahavirta tilastotutkimukset Kantar TNS Agro Oy:n kautta. Viimeisimmät tilastot ovat vuodelta 2020. Sen tietojen mukaan maatilojen kokonaisrahavirta on Keski-Suomen maatilojen bruttotuloina yhteensä noin 270 milj. euroa. Kokonaistulo on laskenut vuoden 2018 ja 2020 välillä 7,3 miljoonaa euroa. Maatalouden myyntitulot olivat Keski-Suomessa yhteensä 65,2 miljoonaa euroa. Tulojen osuudet ovat muuttuneet hyvin vähän maatalouden myyntitulojen ja tulotuen osalta, mutta metsätulot ovat vähentyneet yli 16,5 miljoonaa. Sivuansiot ja palkkatulot maataloilla ovat kasvaneet 3,4 miljoonaa.

Taulukko 5: Keski-Suomen maatilojen tulovitojen kehitys vuosina 1995-2020 (milj. €) (Lähde: MTK, tutkimus KANTAR TNS Agro Oy)

Keskisuomalaisen maatalouden myyntituloista on maidontuotanto suurin, yhteensä 62 % maatalouden kokonaismyyntituloista vuonna 2020. Keski-Suomen maitotilojen myyntitulot olivat yhteensä 41,2 miljoonaa euroa. Naudanlihan myyntitulot 14,55 miljoonaa euroa ja sianlihan myyntitulot vajaa 1,3 miljoonaa euroa. Kotieläintilojen myyntitulot vastaavat 87 prosentin osuutta keskisuomalaisten maatilojen myyntituloista. Viljakasvien myyntitulot ovat laskeneet kaksi prosenttiyksikköä vuosien 2018 ja 2020 välillä. Kasvinviljelyn myyntitulot ovat maakunnassamme yhteensä 7,94 miljoonaa euroa. Kasvinviljelyn tulot olivat pudonneet liki miljoonan kahdessa vuodessa.

Maatilojen sosiaaliturvan tilastoja

Keski-Suomessa on 2 813 henkilöä vakuutettuna Maatalousyrittäjien eläkejärjestelmässä. MYEL- vakuutettujen määrä toimintavuoden alussa oli yhteensä 2 813 henkilöä 2 149 tilalta. Vuotta aikaisemmin vakuutettuja oli 66 vakuutettua enemmän. Maatilayrittäjien ikä on noussut vuoden aikana, ollen nyt 49,7 vuotta. Kinnulassa on keski-ikänsä nuorimmat viljelijät ja vanhimmat viljelijät ovat Joutsassa.

Myel- vakuutuksen kautta tarkasteltuna keskiarvoinen Myel-vakuutettujen maatilojen peltoala on liki 38 hehtaaria ja metsää 94 hehtaaria. Pinta-alat ovat kasvaneet edelliseen vuoteen nähden hehtaarin sekä pellon että metsän osalta.

Keski-Suomessa MYEL-vakuutettujen keskimääräinen työtulo vuoden 2021 alussa 19 900 euroa. Keskiarvoinen työtulo pieneni vuoden aikana 51 euroa. Monet indikaattorit kertovat toimialan kannattavuusongelmista, tässä niistä yksi.

Maatalousyrittäjien työterveyteen ja sen hoitoon panostetaan työterveyshuollossa. MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon oli liittynyt yhteensä 31 % vakuutetuista. Osuus on vähentynyt 12 % vuoden 2020 aikana.

MYEL-tilasto 1.1. 2021	Vakuutetut kpl	Tilat kpl	Tila		Työtulo €/vuosi	Keski- ikä	Työterveys- huoltoon liittyneet, %
			pelto a ha	metsä ä ha			
Hankasalmi	204	156	34	76	19 350	48,5	56 %
Joutsa	144	115	33	97	22 010	51,3	37 %
Jyväskylä	304	142	36	96	16 740	48,1	23 %
Jämsä	256	212	36	92	18 650	50,9	19 %
Kannonkoski	59	41	38	91	22 090	50,7	12 %
Karstula	152	125	38	84	20 670	50,6	12 %
Keuruu	139	105	35	127	29 070	49,9	47 %
Kinnula	75	65	33	73	20 860	45,9	45 %
Kivijärvi	34	27	35	89	20 430	49,1	-
Konnevesi	107	95	24	99	18 590	49,7	38 %
Kyyjärvi	46	38	52	107	23 620	49,0	-
Laukaa	191	156	38	76	21 270	50,0	36 %
Luhanka	29	27	29	102	20 910	49,9	45 %
Multia	65	59	22	133	18 680	50,8	34 %
Muurame	34	22	33	66	18 900	49,4	26 %
Petäjävesi	84	70	29	107	21 650	51,2	35 %
Pihtipudas	182	121	50	104	21 340	48,5	53 %
Saarijärvi	234	188	34	72	21 070	50,3	7 %
Toivakka	39	29	39	89	20 830	50,2	41 %
Uurainen	75	57	39	88	22 210	49,1	55 %
Viitasaari	147	130	39	120	20 390	50,5	41 %
Äänekoski	154	119	33	77	16 870	49,7	23 %
Keski-Suomi	2 813	2 149	36	94	19 900	49,7	31 %

Yhteensä maatiloja on 843 joilla on työterveys sopimus vuoden 2021 alussa. Kolmesataaviisikymmentä työterveys sopimusta oli päätynyt vuoden 2020 aikana. Tilasto osoittaa, että Saarijärven seudulla muutos on ollut raju. Palveluiden muutos on tuonut merkittävän pudotuksen liittymisaktiivisuudessa. Jossakin kunnassa se tarkoitti n 60 % liittymisasteen romahdusta muutamiin prosentteihin. Ilmeisemmin sopimusten uusimisessa uudelle kaupalliselle toimijalle on ollut viestinnällisiä ja toiminnallisia ongelmia. (tilaston viiva tarkoittaa, että työterveyteen liittymisen on alle kolme)

Taulukko 6: Tietoa maatalousyrittäjien sosiaaliturvasta; Myel-vakuutetut, -korvaukset ja työterveyshuoltoon liittyneet viljelijät. (Lähde: Mela)

MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma vuodelle 2022

MTK Keski-Suomi ry on maa- ja metsätalouden harjoittajien sekä maaseutuyrittäjien maakunnallinen ammatti- ja etujärjestö. Toimimme asiantuntemuksen ja vuorovaikutuksen kautta jäsentemme yritystoiminnan edellytysten turvaamiseksi ja kehittämiseksi muuttuvassa toimintaympäristössä. Olemme MTK-yhdistysten kumppaneita järjestö- ja edunvalvontatyössä. Edunvalvontamme lähtökohta on jäsenten elinkeinojen harjoittaminen ja niiden edistäminen sekä maanomistajien oikeuksien ja luonnonvarojen kestävä käytön turvaaminen. Toimintamme päämäärä on elinvoimainen maaseutu, jossa järjestön jäsenet ovat henkisesti ja taloudellisesti hyvinvoivia.

JÄRJESTÖN YHTEISET AVAINTAVOITTEET VUONNA 2022 OVAT:

- 1) Vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja
- 2) Markkinoilla on mahdollisuuksia
- 3) Uutta potkua järjestön toimintaan

MTK Keski-Suomen toimintasuunnitelma on laadittu täydentämään maakunnallisista lähtökohdista koko järjestön tavoitteita.

1. Vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja:

- Tapaamme vaikuttamistyössä alueen kansanedustajia ja Euroopan Unionin parlamentin edustajia omalla alueellamme ja/tai yhteistyössä Itä- ja Keski-Suomen alueella.
- Tapaamme tiedotusvälineiden edustajia ja tarjoamme juttuaiheita sekä olemme tavoitettavissa taustoituksia varten maa- ja metsätalouden mahdollisuuksista ml. hiilensidonta ja ympäristökysymykset.
- Osallistumme maakunnan kehittämistyöhön ja tuomme aktiivisesti esille maa- ja metsätalouden mahdollisuuksia eri sidosryhmien tapaamisissa ja kokouksissa
- Osallistumme sidosryhmien hankkeiden ohjausryhmiin maakuntaa ja maaseutuelinkeinoja kehittäväällä otteella
- Annamme lausuntoja tavoitteidemme mukaisesti valmisteltaviin asioihin.
- Valmistelemme yhteistä hanketoimintaa Järvi-Suomen ohjelman ympärille yhteistyössä MTK-liittojen ja muiden toimijoiden kanssa
- Osallistumme IKS valiokuntatyöllä MTK:n vaikuttamistyöhön
- Huolehdimme jäsenkuntamme mahdollisuuksista hyödyntää vihreää kasvua ja digitaalisuutta bio-kiertotalouden vahvistamiseksi.
- Edistämme vuoropuhelua ja yhteistyötä monipuolisesti

2. Markkinoilla on mahdollisuuksia:

- Kohennamme jäsenten markkina-asemaa kysyntää vastaavalla, hiilensidontaa ja vastuullisuutta korostavalla tuotannolla. Tähän tähtää myös Ilmastonmuutokseen varautuva viljelijä -hankkeen toiminta
- Teemme ruuantuotannon imago- ja kuluttajatyötä, itse tehden sekä kumppaneiden kanssa yhdessä. Edistämme jäsenkunnan ammattien arvostusta sekä kuluttajien myönteistä asennetta suomalaista ruokaa kohtaan viestinnällä, kampanjoilla ja tapahtumilla
- Kannustamme MTK-yhdistyksiä omien ja järjestön kampanjoiden toteuttamisessa kuten Kokkaa kotimaista-kampanja, koululais- ja päiväkotit- sekä avoimet ovet maatilalla -tapahtumat.
- Teemme valmiita konsepteja yhdistysten kampanjointiin IKS-alueella. Olemme aktiivisia keskusliiton kampanjoiden edistäjiä. (Kokkaa kotimaista, koululaisvierailut, jne.
- Tuotamme Neliveto-lehden yhdessä Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen kesken.

- Viestimme toimialojemme vastuullisuudesta ja positiivisista ympäristövaikutuksista. Välitämme tietoa kustannustehokkaasta toiminnasta, tukijärjestelmästä ja riskienhallinnasta, yhdistysten kokouksissa, tilaisuuksissa ja suoralla jäsenviestinnällä sekä sosiaalisessa mediassa.
- Viestimme hankekumppaneiden ja sidosryhmien toteuttamista jäsenkunnalle sopivista tapahtumista, koulutuksista ja tiedoksiannoista.
- Tuemme Keski-Suomen yrityskylän toimintaa

3. Uutta potkua järjestön toimintaan:

- Kannustamme MTK-yhdistyksiä tekemään jäsenten edunvalvontaa ja kuntavaikuttamista sekä vaikutustyötä maatilatalouden arvostamisen nostamiseksi.
- Tuemme yhdistyksiä toteuttamaan ammattikunnan ja yhdistyksen esilletuomiseen videona ja hyödyntämään MTK-säätiön toteutusrahoitusta
- Tuemme jäsenviestintää Oivan jäsenportaalin markkinoinnin sekä edistämällä sekä Oivan- jäsenrekisterin käyttöön ja viestiominaisuuksiin perehdyttämällä.
- Järjestämme IKS puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelupäivät Keski-Suomessa ja syksyllä maakunnallisesti.
- Viestimme yhdistyksille ja heidän jäsenilleen järjestön tekemästä edunvalvontatyöstä ja jäseneduista.
- Edistämme yhdistysten välistä yhteistyötä yhdessä tekemällä, tukemalla yhdistysten yhteenliittymisprosesseja sekä osallistamalla MTK:n liittokokoukseen yhdessä yhdistysten edustajien kanssa kesäkuussa 2022.
- Teemme edunvalvontaa metsänhoitoyhdistysten kanssa mm. alueellisessa metsävaliokunnassa
- Edistämme järjestön uudistumista maaseutunuorten toiminnalla, jossa kannustamme maaseutunuoria mukaan järjestön toimintaan ja kannan muodostukseen valiokuntatyöllä ja osallistamisella.
- Markkinoimme keskusliiton koulutustarjontaa vaikuttamiseen ja järjestötyöhön
- Edistämme kaikissa kohtaamisissa jäsenten ammattiyhteisöä
- Jatkamme MTK Keski-Suomen toiminnan kehittämistä ja tekemisen suuntaamista itsenäisesti sekä yhteistyössä muiden Itä-Suomen MTK-liittojen kanssa
- Jatkamme taloushallinnon yhteistyötä MTK Pohjois-Suomen kanssa.
- Rakennamme yhdessä järjestön tulevaisuutta jäsentemme parhaaksi

MTK Keski-Suomi Johtokunta

MTK yhdistykset Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi ja Viitasaari yhteisessä virkistys- ja kokouspäivässä, kuvissa Saarijärven ja Kyyjärven osallistujia

MTK Keski-Suomen talousarvio vuodelle 2022

TALOUSARVIO	2022	2021
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
MSL suoritukset	1 500,00	1 500,00
Riskienhallintayhteistyö	7 000,00	6 600,00
Toimistokorvaus Mela	2 400,00	2 400,00
Vuokratuotot	1 044,00	
Edelleen laskutukset	46 950,00	14 800,00
Hanketuotot	37 342,00	
Tuotot yhteensä	96 242,00	25 300,00
Kulut		
Palkat ja palkkiot	144 119,00	137 474,44
Henkilösivukulut	24 453,90	22 774,33
Poistot	1 400,00	1 430,00
Matkakulut	23 250,00	16 000,00
Kokoukset	54 962,00	17 000,00
Toimistokulut	39 691,60	39 500,00
Muut varsinaisen toiminnan kulut	34 700,00	27 600,00
Kulut yhteensä	322 576,50	261 778,77
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	226 340,50	234 234,77
VARAINHANKINTA		
Varainhankinnan tuotot	211 200,00	212 000,00
SIOITUS JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	23 213,00	22 930,00
Sijoitus ja rahoitustoiminnan kulut	7 252,48	7 300,00
Avustukset		7 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-22 392,98	395,23

MTK Keski-Suomi ry:n paikallisyhdistykset vuodelle 2022

